

TBS'ers blijken goede acteurs. Om eerder vrijgelaten te worden uit een inrichting spelen ze vaker toneel dan gedacht. Psychiaters trappen erin. Dat komt doordat ze louter vertrouwen op hun klinische ervaring en dat is niet verstandig. Ze zouden meer gebruik moeten maken van testen, ontdekte de Maastrichtse onderzoeker Maaïke Cima. Zie pagina 8-9
Illustratie: Simone Golob

3 Student GW boos over verplicht tutorschap

7 Studentenverenigingen: 'Er wordt niet méér gedronken omdat een pilsje op de sociëteit goedkoper is'

15 The bachelor is hormonen-tv

16 Feuilleton Vrije val: docent Egbert lonkt naar eerstejaars student

Interim-decaan Mols doet aanbevelingen:

'Doorstart AW, kennistechnologie uit TUL'

Een ondubbelzinnige keuze voor een 'doorstart' van de faculteit der algemene wetenschappen, maar dan wel met een heldere bestuursstructuur, een dito financieel regime en een duidelijke strategie gericht op groei naar een bredere bètafaculteit. En haal de opleiding kennistechnologie uit de TUL. Zo luiden de belangrijkste aanbevelingen van prof. Gerard Mols aan het einde van zijn termijn als interim-decaan bij AW.

Als het college van bestuur Mols' advies volgt om algemene wetenschappen in de lucht te houden is daarmee de dreiging van opheffing en opsplitsing van de faculteit definitief van de baan. Dat nieuws zal veel medewerkers als muziek in de oren klinken; vanaf het moment dat de vorige decaan, prof. Kasper Boon, eind maart aftrad na de zoveelste bestuurscrisis en Mols (toen nog decaan bij rechten) als interim aan de slag ging, gonsde het van de geruchten dat dit wel eens het einde van de faculteit zou kunnen betekenen. AW was en bleef een zorgenkindje voor het college van bestuur: een minifaculteit met een bizarre vechtcultuur in de hogere regionen (Mols rolde "van de ene verbazing in de andere", schrijft hij), hopeeloos verdwaald in wat door vele studenten en medewerkers beschouwd wordt als het kolossale luchtkasteel van de TUL, de transnationale Universiteit Limburg, die niet alleen bureaucratie maar ook nog eens een begrotingstekort opleverde omdat de studenten wegbleven.

Wat die TUL betreft, Mols constateert in zijn nog vertrouwelijke *Tussenrapportage* zo weinig draagvlak daarvoor binnen de faculteit dat hij er heftig op aandringt om de opleiding kennistechnologie geheel uit de TUL te halen. AW zou weer gewoon zelfstandig op de markt moeten verschijnen, deels ook de Belgische studentenmarkt waar sinds de start van de TUL niet meer apart geworven werd. Het wetenschappelijk onderzoek kan wel in TUL-verband doorgaan, vindt hij.

Met een betere studentenwerving is aan een der voorwaarden voldaan om op middellange termijn een sluitende begroting te krijgen, verwacht Mols. Daarnaast zal het contractonderzoek, nu nog "in ernstige mate verliesgevend", met een heffing belast worden zodat de gewone facultaire middelen daar niet meer voor opdraaien.

De interim-decaan blijkt niet bang om netelige situaties aan te pakken: het groepje (Communicatie Research&Semiotiek) rond hoofddocent Peter Braspennig, enige jaren geleden met slaande ruzie uit de capaciteitsgroep informatica vertrokken en sindsdien *freischwebend*, moet daar weer in terug. Over de positie van de meest dominante hoogleraar bij informatica, Van den Herik, voor de zomer nog onderwerp van een brief met klachten van collega-hoogleraren, rept Mols echter niet.

Doorstart en uitbouw van AW is geen noodgreep: volgens Mols heeft de faculteit voldoende kwaliteit in huis om een bredere bètafaculteit te kunnen worden. Het onderwijs krijgt uitste-

kende beoordelingen in de visitaties, de onderzoekers hebben een goed netwerk in kringen van industrie en overheid. Het ontbreekt echter aan strategie: er is geen onderzoeksplan. Verder zijn nieuwe opleidingen nodig, meer dan het al geplande informatie- en communicatiewetenschappen, want anders blijft de basis te smal. In de bestuurlijk-organisatorische sfeer moet nog het een en ander geregeld worden. Mols bepleit de instelling van organen zoals die overal elders aan de UM wél bestaan: een normaal faculteitsbestuur met portefeuillehouders en een student, een opleidingscommissie, een

wetenschapscommissie; voor AW is het meeste daarvan nieuw. Verder dringt hij erop aan dat de drie groepen die de faculteit vormen ("winkels met eigen bediening") meer samenwerken en dat "niet steeds particuliere belangen kunnen domineren boven het belang van de gezamenlijkheid".

Als aan al die voorwaarden is voldaan dient ook het college van bestuur financieel over de brug te komen, vindt Mols. Hij is overigens bereid na 15 september nog een tijdje door te gaan als interim-decaan.

■ Wammes Bos

Cijfers zijn wat vertroebeld door switchers

Meer eerstejaars aan UM

Het aantal eerstejaars bij rechten, cultuur- en wetenschapsstudies en geneeskunde stijgt. Ook de bacheloropleidingen gezondheidswetenschappen en het University College Maastricht hebben een grotere instroom dan in 2002, maar niet zo groot als verwacht. Het totaal aantal eerstejaars aan de UM is gestegen met 6 procent naar 2854. Maar dit laatste cijfer is wat geflatteerd.

De inschrijfcijfers van de eerstejaars, peildatum van 8 september 2003, zien er op het eerste gezicht erg rooskleurig uit. Over bijna

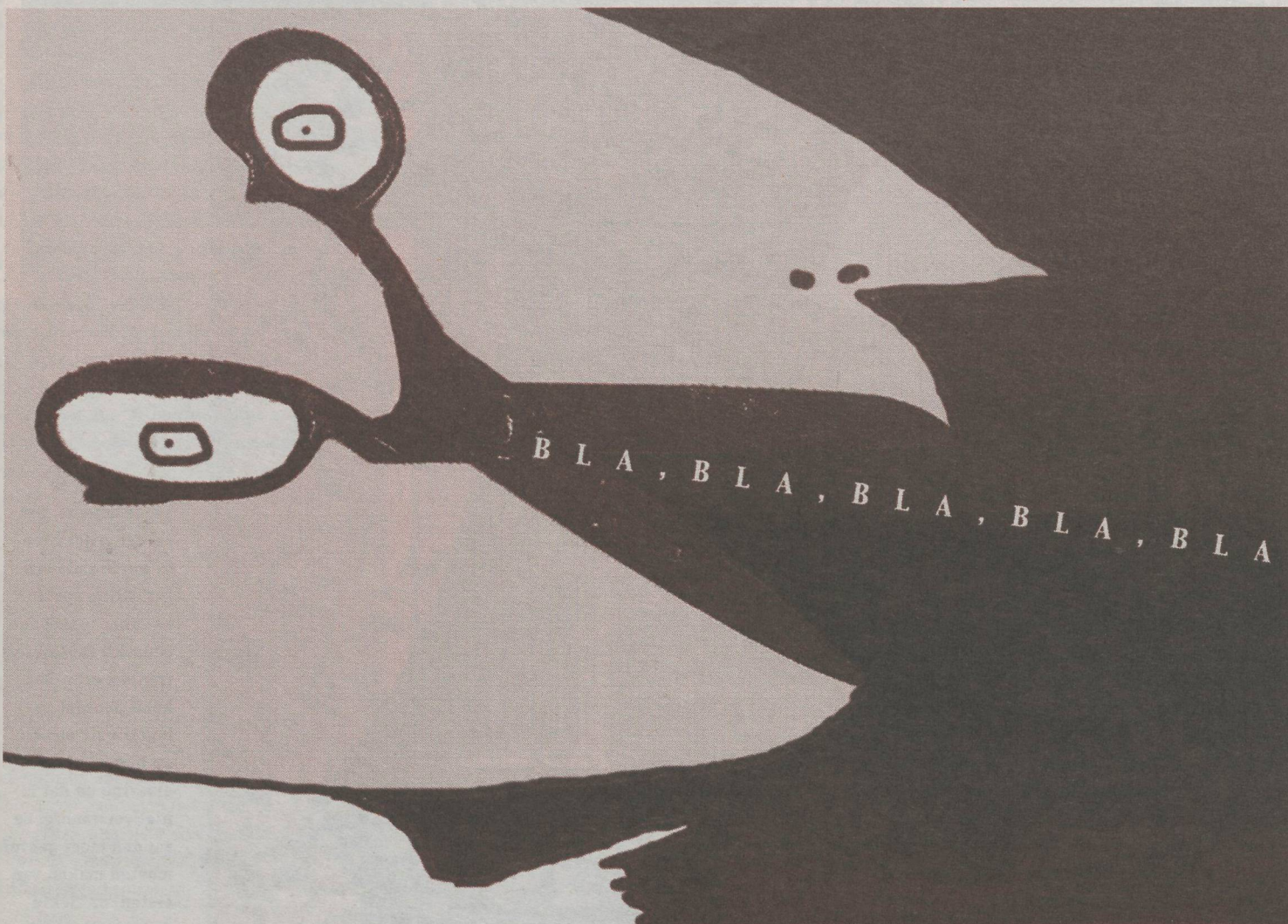
de hele linie een stijging.

Het University College Maastricht komt met 85 nieuwkomers een stuk hoger uit dan in het eerste jaar van zijn bestaan (60). Toch valt de groei wat tegen want er was op honderd eerstejaars gerekend. Dean Louis Boon weet niet precies waarom die prognose niet is gehaald. "Een aantal studenten hebben we verloren door visumproblemen (zie ook pagina 3, red.), anderen omdat de diploma-evaluatie door het Studentenservicecentrum te lang duurde. Maar er is een structureel probleem. Ik denk dat de

► Lees verder op pagina 4

Doen Maastrichtse studenten steeds minder aan hun studie?

Liever lui dan moe

Illustratie: Toussaint Essers

Het gaat niet goed met de Nederlandse universiteiten, en het gaat ook niet goed met de Nederlandse studenten. Dat meldde, onder andere, het magazine van NRC Handelsblad afgelopen zaterdag. Een der geïnterviewde verontruste hoogleraren was Arjen van Witteloostuijn, econoom te Groningen en de afgelopen jaren ook te Durham, Engeland. Maastrichtenaars kennen hem, want Van Witteloostuijn werkte voor zijn vertrek naar het noorden bij de economische faculteit van de UM. In de NRC klaagde van Witteloostuijn erover dat Nederlandse studenten denken zich overal uit te kunnen lullen, niet gesteund door enige inhoud. Wat is precies het probleem?

Van Witteloostuijn: "Mijn zorg is dat studenten hier hun studie steeds gemakkelijker nemen. Je geeft ze een opdracht en ze komen terug met obligaat knip- en plakwerk. Spontaan eigen bronnen opzoeken, nieuwe literatuur vinden, dat is er nauwelijks bij. Laatst gaf ik de opdracht om een bedrijf te analyseren met behulp van publiek toegankelijke bronnen. Wat ik terugkreeg was wat common sense-achtig

gebabbel, ze hadden nauwelijks gezocht. In Engeland en de VS werkt men veel harder, en hetzelfde geldt trouwens voor de Chinese en Duitse studenten die hier in Groningen zijn. Ze steken meer tijd in hun studie, denken niet dat ze er met een zesje wel komen. De Nederlandse studenten zijn inderdaad geneigd zich ergens uit te lullen als er problemen ontstaan. Veel excuses, daar zijn ze heel vindingrijk in." En er is nog iets, zegt van Witteloostuijn: ze lezen de krant niet. "Als ik in een college naar de krant verwijs, zie je ze kijken van 'waar hééft die 't over'. Stel dat ik nu de naam van Anders Moberg zou laten vallen, dan zou het me niets verbazen als dat ze niets zei."

Jos Lemmink, hoogleraar bij marketing aan de UM, kent de standpunten van Van Witteloostuijn, heeft soortgelijke ervaringen met studenten, maar is minder negatief. "Ik deel zijn mening niet dat het een neergaande lijn betreft. Dit soort voorbeelden zijn van alle tijden. Ik heb niet het idee dat het nu erger is dan tien jaar geleden. Het gebeurt wel eens dat een student na een onvoldoende zich eruit probeert te praten, maar er zijn ook blokken dat helemaal niemand commentaar heeft. Van mij zouden we wel wat zuiniger mogen zijn

met het aantal herkansingen. Het eerste jaar heeft een BSA, wat op zich een streng selectiemiddel is, maar die lijn mogen we van mij in de andere studiejaar volgen door minder herkansingen."

Op de rechtenfaculteit is woensdagochtend om negen uur geen student te bekennen. Ook bij de economische faculteit lijkt het uitgestorven, terwijl de volle fietsenrekken anders doen vermoeden. De enkeling die op dat moment geen onderwijs heeft, maar toch op de faculteit achter een computer zit te werken, is buitenlander. Zou Van Witteloostuijn dan toch gelijk hebben dat buitenlandse studenten harder studeren? In de hal loopt Merel de Vries, vijfdejaars internationaal management. Ze denkt dat Van Witteloostuijn op sommige punten gelijk heeft. "Veel studenten nemen genoeg met een 5,5. Ik ben zelf ook tevreden met een zes. Maar dat hij ingeleverde opdrachten afdoet als knip- en plakwerk, lijkt me overdreven." Volgens haar wordt er niet raar aangekeken tegen studenten die wel voor een hoog cijfer gaan, maar wie steeds aan het woord is tijdens een werkgroep, komt toch een beetje over als een streber.

■ Wammes Bos, Irene Smeets

Zijn en hebben

Begin van het academisch jaar, en ik heb moeite om afscheid te nemen van de zomer. Hoewel ik ook in de zomer veel gewerkt heb lag het tempo heerlijk laag. Een scriptie lezen zonder je horloge erbij (over anderhalf uur moet ik dit uit hebben) een artikel editen op je dooie gemak. Niet de hele dag zitten rekenen met de tijd (vijf minuten voor dat telefoontje, een kwartier om die tien emails erdoor te jagen). Nee, de tijd kabbelt zoetjes voorbij. Geen gekker en gejaag. Op je elfendertigste koken voor vriendinnen of familie, wandelen in de Voerstreek, zwemmen in ons eigen kanaal, romans lezen, overdag werken aan het boek dat af moet maar zelfs die deadline vermag me niet op te jagen. Zonder haast wordt alles weer plezierig, rijk, fijn om te doen. Jammer genoeg ligt dat nu definitief achter me. Die deadline hijgt nu toch weer als vanouds in mijn nek. Het tempo is weer verdubbeld en ik blijf het jachten en

jagen nog niet te zijn verleerd. Uit heimwee ging ik daarom naar 'Être et avoir', zo'n heerlijke trage film, gemaakt door filosoof Nicolas Philibert, over een plattelandsschooltje in de Auvergne. De film toont de gecombineerde klas - een groepje kleintjes en een groepje grote kinderen - van meester Georges Lopez. Hij laat een jaar schoolleven zien, met daartussen mooie natuurbeelden over het verglijden van de Auvergnese seizoenen. De filmtitel verwijst niet alleen naar het vervoegen van de werkwoorden 'hebben' en 'zijn'. 'Zijn' betekent hier ook er volledig mogen zijn. 'Hebben' betekent vertrouwen te hebben in anderen - de belangrijkste voorwaarden om te kunnen leren en op te groeien. Het is inderdaad een prachtige film. De meester is een vriendelijke en geduldige engel, die met een ongelooflijke rust en aandacht met die kotertjes omgaat. Hij geeft reken- en taallessen aan de groten en de kleintjes, bemiddelt bij vechtpartijtjes, praat met kinderen en ouders, maakt grapjes en dat alles alsof hij alle tijd van de wereld heeft. Benijdenswaardig. Toch begon iets me te storen, in de loop van die film. Meester Lopez praat veel meer met de jongetjes dan met de meisjes. De jongens, grote en kleine,

krijgen tien keer zoveel vragen, gesprekken, interventies van de meester. Het jongetje Jojo steelt de show met zijn intelligentie en liefstaligheid, en groeit door al die aandacht uit tot de held van het verhaal. De meisjes blijven decor. Hoe mooi die film in vele opzichten ook is, hij reproduceert blindelings het bekende probleem dat jongetjes in de klas veel meer gezien worden dan meisjes. Dat geldt voor alle onderwijstypen. Meester George Lopez is daar een schoolvoorbeeld van. Hij daagt de jongetjes veel meer uit, waardoor ze ook filmisch veel ontwikkelder karakters krijgen. Het zal misschien ook in de keuzes zitten die Philibert heeft gemaakt, maar het resultaat is, bij alle schoonheid, ongehoord rolbevestigend. Heb ik toch weer die hele film door zitten werken. Niks lummelen en je laten meevoeren door dit 'schitterend portret van een voorbijglijdende tijd'. Nee, het academisch jaar is echt weer begonnen.

■ Maaike Meijer, hoogleraar genderstudies

De columns worden op persoonlijke titel geschreven

Colofon

Onafhankelijk weekblad van de Universiteit Maastricht, uitgegeven door de Stichting Observant

Redactieadres

Keizer Karelplein 30 (begane grond)
Postbus 636

6200 MD Maastricht

T 043 - 38 83 174

F 043 -38 84 889

E redactie@obs.unimaas.nl

W www.observant.unimaas.nl

Stichtingsbestuur

Fons Coomans, Melissa Llanes,
Marloes Rikhof, Rein de Wilde

Redactieraad

Eline Dekker, Herco Fonteyjn, Ellen Krijnen,
Woody van Olffen, Caspar Vlaar

Redactie

Riki Janssen (hoofdredacteur) T 38 83 280

Wammes Bos T 38 83 128

Tons van den Bosch T 38 83 125

Irene Smeets T 38 83 471

Maurice Timmermans T 38 82 536

Beheerder

Marlies In de Braekt

Redactie-assistent

Marion Janssens

Aan dit nummer werkten verder mee:

Marcus Huibers, Niels van der Laan, Hans

Philipsen, Rob Willems

Fotografie

Philip Driessen, Ram van Meel

Opmaak

Simone Golob

Basisontwerp

Studio Dumbar, Rotterdam

Vertaling

Talencentrum/Language Centre

Universiteit Maastricht

Druk

Em. de Jong b.v., Baarle Nassau

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen

zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties

Marlies In de Braekt

Tarieven op aanvraag verkrijgbaar

(Voor Paartjes zie info bij Paartjes)

Abonnementen

Leden van de universitaire gemeenschap

ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden

en andere belangstellenden kunnen zich

abonneren voor € 25,00 per jaar. Losse

nummers € 0,70

HOP

Observant is aangesloten bij het

Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder

voorafgaande schriftelijke toestemming van

de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk

worden overgenomen

Verplicht tutorschap voor tweedejaars studenten GW

Een plotselinge aankondiging dat tweedejaars studenten algemene gezondheidswetenschappen binnenkort verplicht tutorschappen bij eerstejaarsgroepen moeten vervullen, heeft deze week tot flink wat ophef geleid. De tweedejaars AGW laten een petitie rondgaan waarin tegen de maatregel geprotesteerd wordt. Men eist betaling (normaal wordt een tutorschap betaald), zeggenschap over de inroostering en extra studiepunten voor de eveneens verplichte tutortraining. Die levert slechts twee studiepunten op, die bovendien zijn afgehaald van twee andere blokken, een sigaar uit eigen doos dus. Bijeenkomsten met de coördinator van de bachelor AGW, André Meijer, hebben de onrust niet kunnen wegnemen. Meijer heeft tijdens de laatste confrontatie, afgelopen dinsdag, erkend dat het verstandiger was geweest om de studenten al voor de zomer over de nieuwe regeling in te lichten. Voor die omissie heeft hij zijn excuses aangeboden, maar voor het overige blijft wat hem betreft de maatregel gehandhaafd. Hij wijst erop dat een en ander

gewoon in de onderwijs- en examenregeling staat, die is behandeld en goedgekeurd in de opleidingscommissie en de faculteitsraad, ook door de studenten daarin. Meijer bestrijdt dat het primair een bezuinigingsmaatregel is: "Mede naar aanleiding van klachten van afgestudeerden over een tekort aan management-training in hun studie, hebben we gezocht naar een mogelijkheid om een cursus leidinggeven te koppelen aan een praktijkgedeelte. Dat is nogal lastig voor zo'n tweehonderd studenten. Het leiden van een groep, een tutorschap dus, was een goede mogelijkheid. Dat dat ook nog eens goedkoop is en daardoor de faculteit goed uitkomt, is een andere kwestie."

Volgens de actievoerende studenten zal dit systeem ongemotiveerde tutoren opleveren, iets waar de eerstejaars de dupe van zullen worden. Meijer: "Tijdens die bijeenkomst riep iemand dat ze alleen gemotiveerd zouden zijn als er veertig euro werd betaald. Ik heb hem uitgenodigd voor een publiek debat over dat soort motivatie. Maar waar het om gaat: het is

een oefensituatie, ze doen het in duo's en de trainer is als coach beschikbaar. En verder blijven de betaalde studenttutorschappen gewoon bestaan, het zijn er alleen minder geworden." Dat de twee beschikbare studiepunten van twee andere blokken zijn afgehaald ("gestolen", volgens de studentenpetitie) was noodzaak, zegt hij: het maximum aantal studiepunten voor een jaar staat vast; dit kon alleen worden ingevoerd door hier en daar wat te schuiven. "Heel normaal, met de voortgangstoets deden we dat vroeger ook."

Studenten mogen overigens binnen het rooster met anderen ruilen. Dus enige invloed op het tijdstip dat ze op moeten draven hebben ze wel, betoogt bama-coördinator Meijer.

De studievereniging Santé van GW heeft nog geen positie gekozen in het conflict, vertelt voorzitter Rutger Sonneveld: "We moeten eerst uitzoeken wat er precies aan de hand is." Mogelijk zal Santé een bemiddelende rol spelen, zegt hij.

■ Wammes Bos

Tekort aan co-schappen KNO

Slechts een kwart van de tweede- en derdejaars die op dit moment staan ingeschreven voor het nieuwe curriculum van geneeskunde, kan straks een co-schap KNO (keel-, neus- en oorheelkunde) volgen. Voor de rest is er geen plaats op de betreffende afdelingen in het azm en de ziekenhuizen in de regio. Oorzaak is de grote toeloop van co-assistenten vanaf 2004. Op dat moment gaan zowel studenten uit het oude curriculum (dat nu loopt vanaf studiejaar vier) als het nieuwe (nu in jaar een tot en met drie) tegelijkertijd stage lopen.

De kleine KNO-capaciteitsgroep, die alles orga-

niseert, kan die verdubbeling van het aantal studenten (ongeveer 200 extra) niet aan, legt Herman Kingma van de capgroep KNO uit. "Wij hebben steeds geroepen dat het ons niet zou lukken als er geen geld voor extra formatie zou komen. Het zou wel in orde komen, werd gezegd. Maar dat is dus niet gebeurd."

Onderwijsdirecteur Albert Scherpbier kent het probleem. "Het is niet zozeer een kwestie van geld, bij mijn weten is er niet voldoende klinische capaciteit. Wij betalen alle partijen voor het extra werk wat ze gaan doen, ook de capgroep KNO, maar het is voor de kleine KNO-

afdelingen in de periferie heel moeilijk om de bulk aan extra studenten op te vangen. Het zijn vaak praktijken van een of twee mensen." Scherpbier probeert nu stages in het buitenland te regelen op KNO-gebied. Verder is hij "in voor alle creatieve oplossingen".

Bij de andere capaciteitsgroepen zijn volgens Scherpbier geen problemen. De situatie dat er twee lichtingen tegelijk instromen duurt twee jaar, tot 2006 wanneer het laatste jaar van het oude curriculum is afgestudeerd.

■ Riki Janssen

Arbo-proof

De klimaatinstallatie, die de lucht voortdurend ververs, ruist nog een beetje, maar dat wordt een dezer dagen verholpen. De rechtenstudenten, die geconcentreerd naar de beeldschermen turen, schijnen er geen last van te hebben. Vierdejaars Joyce Henselmans is aan het internetten, ze surft door een juridische databank waar alle arresten in opgenomen zijn. Ze heeft de indruk dat het netwerk nu trager is dan vanochtend, maar veel verstand van pc's heeft ze niet, zegt ze. De nieuwe stoelen zitten vooral erg lekker. Afgelopen maandag, op de begane grond van het Oud Gouvernement, heeft de rechtenfaculteit een gloednieuwe pc-

ruimte in gebruik genomen. Niet alleen voor individueel gebruik maar ook ten behoeve van onderwijsgroepen. De ruimte voldoet aan alle Arbo-regels - ergonomische stoelen, verstelbare tafels, luchtverversing - en herbergt de modernste computers, 34 in aantal. Citrix-machines zijn het, volgens beheerder Roger Snijders, dezelfde die in de universiteitsbibliotheek staan. Zonder harde schijf, floppy- of CD-drive. De pc's zijn aangesloten op een server, waar alle programma's op staan. Voordeel van zo'n netwerk: de beheerder hoeft zich alleen nog maar te ontfermen over één computer, de server. Nadeel: doet die het niet, dan werkt

geen enkele pc.

Vierdejaars Martijn Molenveld, die zojuist heeft ingelogd, wil wel even laten zien hoe snel het werkt. Hij doet een poging om zijn mail te checken... en krijgt een foutmelding. Een crash? Verkeerd adres ingetikt.

De oude computerruimte, die eveneens een facelift zal ondergaan, steekt schamel af bij de nieuwe. Al zitten er net zoveel studenten te werken. "Het probleem met deze computers is dat studenten er allerlei rotzooi op zetten", aldus de beheerder. Wijzend met een vinger: "Kijk, die screensaver daar. Die heeft kennelijk weer iemand gedownload en op de harde schijf gezet." (MT, foto Philip Driessen)

■ RJ

Misleiding rechtenraad

Bij de juridische faculteit komt geen nader onderzoek naar de manier waarop rector Kruseman de faculteitsraad heeft ingelicht over de kandidatuur van de nieuwe decaan, Heringa. Volgens hoogleraar metajuridica Roos had Kruseman de raad misleid door te claimen dat er brede steun was voor Heringa en daarbij te verzwijgen dat drie van de zes capgroepsvoorzitters bezwaren koesterden. Roos stuurde een brief naar de raad met een oproep om hier alsnog iets aan te doen. De raad heeft er echter niet eens over willen praten. "Wij hebben alle vertrouwen in Heringa, en we hebben geen aanwijzingen dat die drie hoogleraren inderdaad bezwaren hadden. Voor ons is de kous af", zegt een raadslid. Kruseman zelf wil niet reageren. Intussen lopen er nog steeds procedures, in gang gezet door het college van bestuur, tegen hoogleraar Roos, op dit moment ziek thuis, en universitair docent Koning. De commissie die zich zou buigen over de vraag of beide aangeklaagden de grenzen van de vrijheid van meningsuiting overschreden hebben, is bijeen geweest maar heeft Roos noch Koning gehoord. Beiden waren afwezig.

■ WB

Wachten op visum

De PvdA heeft kamervragen gesteld over de gebrekkige visaverstrekking van de IND aan buitenlandse studenten. Het Platform for International Education meldde onlangs dat 65 procent van de studenten, onder andere van de Universiteit Maastricht, nog geen visum heeft. Ondanks het feit dat het studiejaar vorige week van start ging. De Nuffic, dat de internationalisering van het hoger onderwijs op de voet volgt, durft de genoemde 65 procent niet te bevestigen. "Dat was het resultaat van een paar losse onderzoekjes", legt een woordvoerder uit. Toch is de Nuffic overspoeld met klachten. "Vooral in augustus was het raak. De Universiteit Leiden en de UM zaten te wachten op meer dan honderd aanvragen. Het aantal klachten neemt nu wat af."

De PvdA is bang dat de internationale positie van het Nederlandse hoger onderwijs onder druk komt te staan als de IND inderdaad 'treuzelt' met de visa.

Nederland is toch al niet zo 'vriendelijk' voor buitenlandse studenten. De prijs voor tijdelijke vergunningen steeg in één jaar tijd van 56 naar 430 euro. Voor een permanent verblijf moet nu zelfs 890 euro worden neergeteld.

■ HOP

Geen bemiddelaar

Er komt voorlopig geen externe bemiddelaar die de communicatie tussen raad en bestuur bij de faculteit geneeskunde gaat analyseren. Wel gaat een raadsdelegatie met decaan Harry Hillen bekijken hoe het faculteitsbestuur de raad eerder en vollediger kan informeren. Dat is afgelopen donderdag in het vertrouwelijk deel van de raadsvergadering afgesproken.

De raadsleden klagen al langer over hun relatie met het bestuur. Dat zou hen met enige regelmaat niet, te laat of onvolledig informeren. De druppel die de emmer voor de studentenfractie deed overlopen was de berichtgeving over het aangekondigde vertrek van onderwijsdirecteur Albert Scherpbier. De studenten ontvingen, in tegenstelling tot de medewerkers, geen officiële mededeling maar hoorden het via via. Daarop dienden de student-leden een motie in waarin gevraagd werd om een externe bemiddelaar. Die werd aangenomen, maar het bestuur wilde er niet op ingaan. De motie is echter niet van de baan, laat raadsvoorzitter Herman Kingma weten. "Wij hebben hem voor de duur van drie vergaderingen aangehouden." Als er dan nog geen verbetering in de communicatie is, komt hij opnieuw op tafel. Student-lid Marleen Dirkzwager hoopt dat het niet zover zal komen: "Als het nu nog niet goed gaat, dan slaat bij mij de machteloosheid toe. We hebben echt alles geprobeerd."

■ RJ

Instream: CWS en rechten stijgen hard

► Vervolg van pagina 1

bachelor-masterstructuur ons parten speelt. Studenten vragen zich toch af wat ze na die drie jaar kunnen gaan doen. Bij het UCM is dat niet zo heel duidelijk, je kunt nog alle kanten op. Sommigen vinden dat te onzeker en kiezen bij twijfel bijvoorbeeld voor een bachelor rechten."

De faculteit gezondheidswetenschappen had ook op meer bachelors gerekend: 305 staan er in de begroting opgenomen, maar afgelopen maandag stond de teller stil op 272. "Wel meer dan vorig jaar, dat klopt", beaamt directeur Lieve van Copenolle. Maar daar staat een daling van de animo voor de verkorte opleiding en de deeltijdsopleiding (allebei post-hbo) tegenover. "We wisten dat de post-hbo zou teruglopen. Veel mensen wachten nu een jaar want in 2004 kunnen ze meteen aan een master beginnen. Maar juist daarom hadden we op meer bachelorstudenten gehoopt."

Dat geneeskunde zou groeien, was al langer bekend omdat de numerus fixus is opgerekt van 324 naar 341. De stijging bij cultuur- en wetenschapsstudies (van 89 naar 104) is echter een trendbreuk. De afgelopen jaren liepen de inschrijvingen daar juist terug. European Studies, vorig jaar bij de start al meteen een studententrekker, krijgt nu nog meer mensen in huis (van 205 naar 220).

De faculteit rechten stijgt het snelste: daar staan op dit moment al 25 procent meer eerstejaars ingeschreven (totaal 532) dan vorig jaar om deze tijd. De juristen hadden zo'n vierhonderd mensen verwacht en zitten nu erg krap als het om docenten gaat. Maar, zo waarschuwt hoofdbureau onderwijs Marijke van Hoof, het beeld wordt wel wat geflatteerd door het grote aantal switchers. Dit zijn studenten die eerder voor een andere

Eerstejaars schrijven zich in voor Inkom 2003 Foto: Philip Driessen

opleiding binnen de faculteit stonden ingeschreven, of overstappen van het oude propedeuseprogramma naar de bacheloropleiding van dezelfde studie. De eerste groep wordt al jaren gewoon in de instroomcijfers meegenomen, de tweede groep is echter nieuw en juist die zorgt voor vertekeningen. Zij stappen immers vaak over naar het tweede jaar van de bachelor en zijn dus geen 'echte' eerstejaars, ook al moeten ze vaak nog wat eerstejaarsvakken lopen. Van Hoof: "Wij houden het daarom voorlopig op een stijging van zeker 10 procent."

Bij psychologie, volgens de cijfers een stijging

van 14 procent, klinkt eenzelfde geluid. Hoofdbureau onderwijs Irma Kokx. "Zeker 25 van de 58 switchers gaan van de oude propedeuse over naar de bachelor. Zij moeten wel nog wat eerstejaars vakken halen, maar lopen al mee in het tweede jaar." Kokx, die er op wijst dat nog niet ieder nieuwkomer zich heeft ingeschreven, verwacht geen groei: "Ik hoop dat we uiteindelijk slechts een beetje zakken ten opzichte van 2002."

Ook de economen en bedrijfskundigen (stabiele instroom volgens de eerstejaarscijfers) hebben veel interne switchers (138 van de 859).

De faculteit rekent zich daarom niet rijk en verwacht uiteindelijk een daling van rond de 5 procent, vertelt bestuurslid Mariëtte Heijltjes. "Sowieso een veel minder drastische terugloop dan in april voorspeld werd, toen was de prognose dat we slechts 30 procent van het totaal zouden binnen halen."

Het aantal eerstejaars komt op 2854 (inclusief 332 interne switchers), zo'n 160 meer dan vorig jaar. "Wij zijn tevreden", zegt collegelid Anne Flierman. Het totaal aantal studenten zit nu ver boven de elf duizend.

■ Riki Janssen

Maastrichtse econoom wint NBN-Rabobank scriptieprijs

Strengere regels stimuleren onethisch gedrag

Boekhoudschandalen zoals bij het Nederlandse supermarktconcern Ahold zijn tegenwoordig aan de orde van de dag. Een hiërarchische structuur en strikte regels wakkeren onethisch gedrag bij organisatieadviseurs aan, blijkt uit het onderzoek van de vorig jaar in Maastricht afgestudeerde bedrijfskundige Alberic Pater (24). Zijn scriptie *How structure makes the man* werd onlangs beloond met de scriptieprijs van het Netwerk Bedrijfsethiek Nederland.

Pater koos het onderwerp niet vanwege de prijs - duizend euro. Hij vindt het vooral leuk om zich tegen de gevestigde orde af te zetten. "Bij bedrijfskunde wordt er vanaf het begin bij je ingeprent dat winst het enige oogmerk is. Het is maar de vraag of je tegen elke prijs winst moet maken."

Pater richtte zich in zijn onderzoek op de organisatieadviesbranche. Daar gaat het, net als in de accountancywereld, vaak om geld versus moraal. "Ga je als adviseur een reorganisatie begeleiden als je weet dat er onnodige ontslagen zullen vallen? Of meld je dat het management niet goed gekwalificeerd is waardoor je een vervolgopdracht misloopt?"

Eerder onderzoek wees uit dat onethisch gedrag niet slechts aan één kwaadwillende geest in de organisatie toe te schrijven is. Ook de structuur van een kantoor, speelt een rol. Pater toonde aan dat organisatieadviesbedrijven waarin van boven af bepaald wordt wat wel en niet door de beugel kan, medewerkers eerder aanzetten tot het nemen van oneigenlijke besluiten. Omdat werknemers in zo'n omgeving niet de kans hebben te praten over fatsoen en onfatsoen, ontstaan er minder ethische groepsnormen. Terwijl die bepalen hoe mensen zich gedragen. "Die normen kan je nooit van boven af opleggen. Je kunt bepaald gedrag afdwingen, maar dat wil niet zeggen dat werknemers dat onderschrijven."

Is er ruimte voor conflict en debat en kunnen

medewerkers zelf beslissingen nemen, dan gedragen ze zich netter, zo bleek.

Een ethische gedragscode - een formeel document waarin staat wat wel en niet mag - opgesteld door een individueel bedrijf, wakker incorrect gedrag dan ook alleen maar aan, bewees Pater. Terwijl toch juist die codes na de recente boekhoudschandalen bij Ahold en het

Amerikaanse energieconcern Enron steeds meer in zwang zijn.

Een gedragscode van een brancheorganisatie zoals de orde van organisatieadviseurs, is wel zinvol. Die bevordert de ontwikkeling van professionele normen en waarden. "Zo'n code is minder dwingend. Mensen worden vrijwillig lid en onderschrijven de normen van de bran-

cheorganisatie."

Pater heeft niet de illusie dat zijn aanbevelingen schandalen zullen voorkomen. "Rotte appels zullen altijd blijven bestaan. Maar je kunt er wel voor zorgen dat de organisatie niet een rotte mand gaat worden. Dat kun je met de juiste structuur voorkomen."

■ Tons van den Bosch

BRIEVEN

Brieven mogen maximaal 300 woorden bevatten. De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst

TUL opgesplitst

De kop 'TUL grotendeels opgesplitst' van uw hoofdartikel van 4 september 2003 doet de prille samenwerking tussen UM en LUC geen goed. In onze blokteamsprekingen moeten wij keer op keer uitleggen, hoe het proces van samenwerking tot stand dient te komen. Alle betrokken tUL-medewerkers nemen hieraan gemotiveerd en met overtuiging deel. Dit proces vordert gestaag. Uiteindelijk geeft de inhoud van uw artikel zelf de gang van zaken wel juist weer. U mag uiteraard schrijven wat u wilt, maar daarbij hoeft de 'koudwatervrees' tussen de mensen op de werkvloer niet onnodig aangewakkerd te worden.

■ Koos Jaap van Zwieten, hoogleraar moleculaire levenswetenschappen tUL

De innovatieve universiteit: tussen droom en daad

De Universiteit Maastricht is, ondanks alle pretenties, nog lang geen innovatieve universiteit, vindt Jan Rotmans, hoogleraar Integrated Assessment en directeur van ICIS, het International Centre for Integrative Studies. Hij reageert daarmee op de redevoeringen tijdens de opening van het academisch jaar.

Dat innovatie 'in' is bleek wel uit de rede bij de opening van het academisch jaar door de voorzitter van het college van bestuur, Ritzen, en minister van Economische Zaken Brinkhorst. Hun insteek betrof vooral de kenniskloof tussen universiteit en maatschappij: een te klein deel van de kennis die door universiteiten wordt gegenereerd, vindt toepassing in de maatschappij. Geen van beide sprekers besteedde echter veel aandacht aan de betekenis van innovatie voor de organisatie, rol en werkwijze van universiteiten. Laten we daarom het begrip innovatie

van een revolutie in de kennisinfrastructuur, waarbij modus-I het typisch monodisciplinaire onderzoek betreft dat zich in een puur academische context afspeelt en waarbij men verantwoording aan de wetenschap aflegt. Modus-II daarentegen is transdisciplinair, op toepassing georiënteerd, heterogeen met verantwoording ook aan de samenleving. Deze verschuiving naar transdisciplinariteit wordt door velen als een belangrijke en onomkeerbare ontwikkeling gezien. Bij transdisciplinaire samenwerking speelt de inbreng van kennis en expertise van niet-wetenschappers een essentiële rol. Dit vanuit het uitgangspunt dat kennis meer is dan wetenschappelijke kennis, en dat maatschappelijke actoren nuttige bijdragen kunnen leveren aan de uiteindelijke kennisproductie. Een innovatieve universiteit speelt in op deze ontwikkelingen en richt haar organisatie daarop in. Wil de universiteit een belangrijke bijdrage leveren aan de grote maatschappelijke opgaven

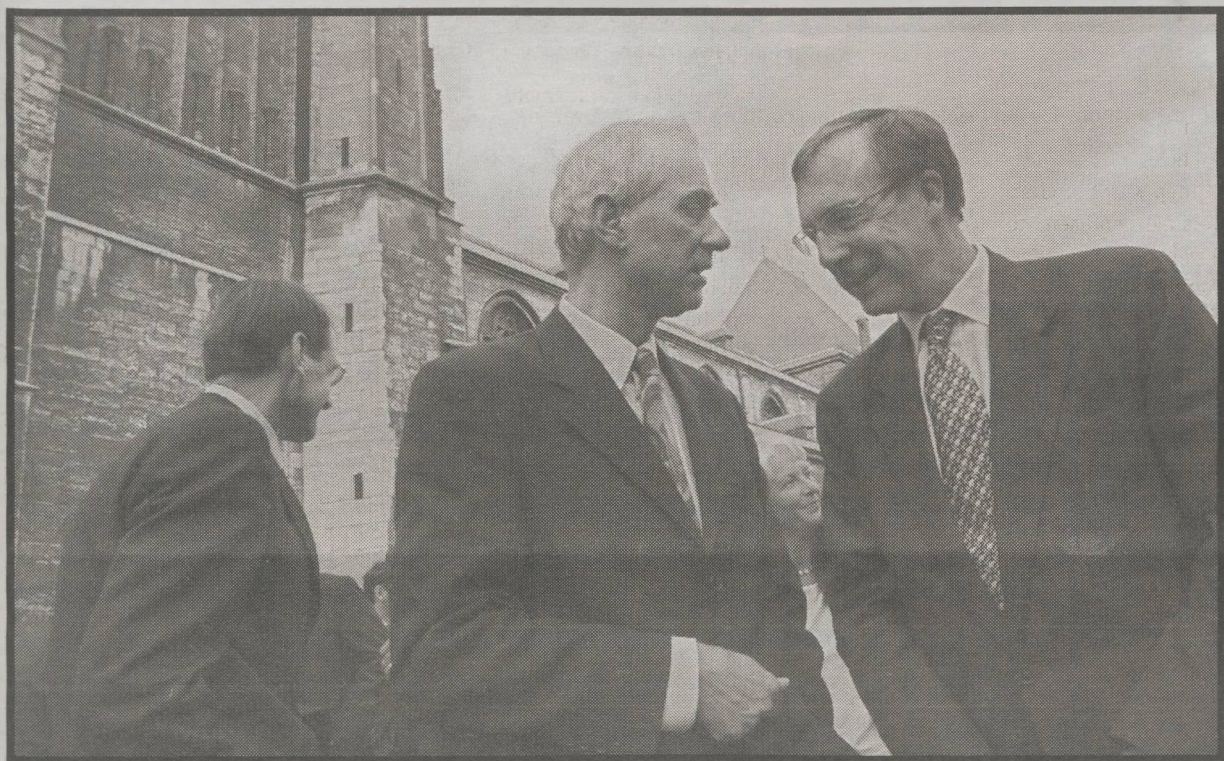
onderzoeksgroepen een kans moeten krijgen om zich te ontplooien. Veel interdisciplinaire onderzoeksgroepen staan momenteel los van bestaande faculteiten of worden helemaal ingekapseld binnen de facultaire structuur. Hier wrekt zich het gebrek aan continuïteit: na verloop van tijd sterven interfacultaire initiatieven af, waardoor veel interdisciplinaire kennis verloren gaat. Voor onderzoekers ligt er een mooie uitdaging om meer transdisciplinair te gaan opereren. Het vergt echter de nodige energie, lef, strijd lust en moed om in te gaan tegen de verstarde universitaire infrastructuur, terwijl men onderweg vaak blootstaat aan forse kritiek. Onderzoekers moeten dan veel vaker dan nu het geval is participeren in maatschappelijke netwerken, waarin kennis wordt ontwikkeld in coproductie met andere actoren uit het maatschappelijk veld. Dit vergt een wezenlijk andere werkwijze en vooral ook rol van wetenschappers. Waar zij vroeger opereerden op basis van kennisautori-

Waarde Nico,

Kijk, dat zijn replieken waar ik wat aan heb. Je waarschuwde mij voor de doolie mus van de deregulering. Inmiddels is de bijeenkomst op het 'Ministeriet for Videnskab Teknologi og Udvikling' achter de rug en het was een crime. Zoals ik meldde moesten alle curriculumcoördinatoren van de gezondheidsopleidingen zich melden om te bespreken hoe de Algemene Maatregel van Bestuur die de inhoud van de opleidingen reguleert zo 'licht' mogelijk kan worden gemaakt. Ik vond vederlicht. Maar zo makkelijk gaat dat dus niet. Allereerst werd ik wat meewarig opgenomen door de collegae - een buitenlandse on-dokter die verstand denkt te hebben van onze volksgezondheid? Haha. Vervolgens namen de dokters, tandartsen en farmaceuten het roer over. Wat het Ministeriet wel niet dacht! Hun opleidingen bestaan louter bij de gratie van regulering (wie een pietsie sociologie gestudeerd heeft weet dat die types status ontlend aan hun sterk gereguleerde professionalisering) dus wat dachten die domme ambtenaartjes niet? Tenslotte werd nog even gerefereerd aan een Deense antiquiteit: het censorkorps. (De)regulering was tot daar aan toe, zolang het instituut van het censorkorps maar overeind blijft. Het 'censorkorps' is een van de ernstigste dommigheden die ik hier ben tegengekomen. Het oeridee is dat iedere studie een lijst heeft van experts in de constituerende disciplinaire domeinen. Die experts kunnen dan optreden als externe examiner. Volgens de geldende AMvB moet de helft van alle vakken extern beoordeeld worden. Dat was een mooi idee, natuurlijk. Zo'n benadering waarborgt kwaliteit en consistentie, mits ook de samenstelling van het censorkorps nauwgezet wordt gereguleerd. Maar daar zit 'm de kneep. Iedere gek kan zich aanmelden met de mededeling dat-ie expert is. Zonder enige vorm van toetsing kom je dan op het lijstje te staan. Vorig jaar heb ik me laten verkiezen tot vicevoorzitter van het censorkorps 'folkesundhedsvidenskab' en stelde een nominale toetsing van de capaciteiten van de leden voor. Aaargh, angst, ontzetting, zo doen wij dat niet in Denemarken! Maar, vroeg ik, hoe weet ik dan of ik kwaliteit in huis haal als ik dokter Preben Jensen uit Tønder (thans huisarts, ooit drie jaar in Malawi gewerkt) inhuur als externe censor voor het vak 'internationale gezondheid'? Tja, meldde de vergadering, dit is zo'n klein landje, dat wéét je gewoon. Zo werkt veel in dit land. Nu ben ik nooit een vreemde in Nederland geweest, dus wie weet, zijn wij net zulke eikels als de Denen. Maar mijn ervaring is dat de Denen geloven dat God (het zal op de vijfde of zesde dag geweest zijn, lekker geslapen, misschien fijn gesext, heerlijk ontbijtje achter de kiezen) in hun land De Perfectie geschapen heeft. En perfectie hoef je nu eenmaal niet toe te lichten. Toen ik hier kwam wonen heb ik nulkommanul informatie gekregen. Leuk: bel gaat. Man met vragenlijst: "Heeft U TV?" Welzeke! "Fijn zo - dat betekent kijk- en luistergeld betalen ad DKK 6000 (circa 820 euro), plus een boete van nog eens DKK 6000 omdat U Uw TV niet heeft gemeld." Hoe had ik dat moeten weten? "Dat weet toch iedereen..." Vertel mij dat het in Limburg net zo erg is!

Evelyne

Collegevoorzitter Ritzen, burgemeester Leers en minister Brinkhorst tijdens opening academisch jaar Foto: Philip Driessen

eens projecteren op de universiteit zelf. Wat is een innovatieve universiteit? In ieder geval een universiteit die aansluiting vindt bij innovatieve ontwikkelingen in wetenschap en samenleving. Maatschappelijk gezien kent onze samenleving een aantal hardnekkige problemen (ook wel 'wicked problems' genoemd) waarvoor geen pasklare oplossingen bestaan, maar waar wel een nieuw soort kennis voor ontwikkeld dient te worden. Problemen op het gebied van watervoorziening, klimaatverandering, gezondheidszorg, mobiliteit, arbeidsvoorziening, migratie, energievoorziening en landbouw kunnen niet vanuit één wetenschappelijke discipline worden benaderd dan wel opgelost. Dergelijke problemen vragen om een brede, multi- en interdisciplinaire benadering. Onder multidisciplinariteit verstaan we een vorm van samenwerking tussen wetenschapsvelden waarin uitwisseling van kennis centraal staat. Bij interdisciplinariteit daarentegen staat de integratie van kennis centraal, en is sprake van een paradigmatische overbrugging: onderzoekers vanuit verschillende velden proberen een overkoepelend paradigma te ontwikkelen teneinde gezamenlijk een probleem op te lossen. Opmerkelijk hierbij is dat de meest interessante ontwikkelingen zich momenteel niet zozeer binnen de afzonderlijke wetenschapsvelden voordoen, maar tussen deze velden. Voorbeelden hiervan zijn syntheses tussen economie en psychologie, tussen biologie en psychologie, tussen fysica, chemie en biologie, en tussen bestuurskunde, beleidsanalyse en systeemanalyse. Dit sluit aan bij een andere belangrijke ontwikkeling in de wetenschap, door Michael Gibbons e.a. in hun boek 'The new production of knowledge' gekenschetst als de transitie van 'modus-I wetenschap' naar 'modus-II wetenschap'. Zij spreken

waar wij voor staan in Nederland, dan zal zij veel meer moeten investeren in multi-, inter- en transdisciplinair onderzoek en onderwijs. Op het gebied van onderwijs is grote behoefte aan brede opleidingen. Studenten aan universiteiten kiezen steeds vaker voor brede studieprogramma's. Het aanbod daarvan is echter nog steeds gering, ondanks de nieuwe bachelor-masterstructuur. In elke bachelorstudie zou ruimte moeten worden ingebouwd voor het bestuderen van andere vakken dan het eigen vakgebied. Een hoopgevende ontwikkeling vormen de Collegeopleidingen in Utrecht en Maastricht, die gericht zijn op brede intellectuele vorming van goed gemotiveerde studenten. Dit is echter slechts een druppel op de gloeiende plaat van de disciplinair verkokerde opleidingen. Een werkelijke innovatie kan alleen dan plaatsvinden als op grotere schaal multidisciplinaire opleidingen van de grond komen. Beta-gammaopleidingen zoals innovatiewetenschappen in Utrecht, vormen daar een mooi voorbeeld van. Op onderzoeksgebied zouden interfacultaire initiatieven veel meer gestimuleerd moeten worden. Door de macht van de facultaire bastions wordt de samenwerking tussen onderzoekers vanuit verschillende faculteiten aan de universiteit bijna ontmoedigd. Dit is niet meer van deze tijd. Allerlei voorwaarden kunnen worden gecreëerd om samenwerking tussen onderzoekers van verschillende faculteiten te stimuleren. Bij multinationals worden de divisiedirecteuren ook (in salaris) afgerekend op de samenwerking tussen de divisies; zoiets zou voor decanen ook kunnen gelden. Sowieso lijkt de huidige facultaire structuur op den duur onhoudbaar, omdat deze belemmerend en verstikkend werkt. In plaats daarvan zouden interfacultaire (en dus interdisciplinaire)

teit ('speaking truth to power') vond een lineaire, eenzijdige kennisoverdracht plaats van wetenschap naar samenleving. Nu moeten zij accepteren dat ook andere vormen van kennis van belang zijn, waardoor een tweezijdige kennisstroom ontstaat: van wetenschap naar maatschappij en vice versa. Het gevolg is dat wetenschappers aan autoriteit verliezen, omdat zij die kennisautoriteit moeten delen met anderen. Daar staat op termijn een ander soort autoriteit tegenover: niet zozeer kennisautoriteit maar maatschappelijke autoriteit op basis van de invloed en het aanzien dat men verwerft in maatschappelijke vernieuwingsprocessen. Wat betekent dit nu voor de universiteit Maastricht? In alle nuchterheid kunnen we constateren dat naar bovengenoemde maatstaven de UM niet echt een innovatieve universiteit is. Vormt het onderwijsmodel van de UM landelijk nog steeds een bron van inspiratie, op het gebied van multidisciplinaire opleidingen heeft de UM geen breed en gevarieerd aanbod in vergelijking met andere Nederlandse universiteiten. Ook de facultaire verkokering lijkt hier nog sterker dan elders, terwijl op multi- en interdisciplinair onderzoeksgebied de UM duidelijk achterblijft bij de rest, en de betekenis voor de regio in termen van kennisproductie eerder wordt overschat dan onderschat. Een indicator daarvan is de geringe samenwerking tussen het (Eu)regionale bedrijfsleven en de UM. Dit is een tamelijk vreemde situatie voor de jongste universiteit van Nederland, die geacht wordt de meest innovatieve te zijn. Het meest verontrustende is echter dat het debat hierover binnen de UM grotendeels afwezig is, en dat een daadwerkelijke visie op wat innovatie betekent voor de UM, ontbreekt.

Jan Rotmans

Book about the Netherlands confirms old prejudices

The Dutch are mad about bicycles

The Dutch are giants, American Steven Stupp states in his book 'Beneden de zeespiegel' (Below sea level). He lived in the Netherlands for many years and presented his views on the inhabitants of the lowlands in a humorous fashion. "It was a matter of natural selection; because of the numerous floods, only the tallest people could survive." *Observant* took his statements and asked foreign students whether they agreed with him or not.

Typical Dutch? Photo: Philip Driessen

The Dutch are giants

Canadian Suzan Scovil (19, Psychology) has only been in the Netherlands for a week, but has already concluded that people in Maastricht at any rate are much taller than her fellow countrymen. "You cannot find shoes with high heels anywhere." Jim Johnston (23, Psychology), half German, half American: "It can be tricky for foreign girls when they try to kiss a Dutch guy." Completely in accordance with the general prejudice, he also finds the Dutch stingy. And on holiday he can pick them out like that: "Tall, blonde, burned back and all called Henk."

The Netherlands is ridden with rules and bureaucracy

Jim has lived in the Netherlands for fifteen years, and he has learned to live with the love of interference of the Dutch authorities. "This is the only country where the police arrive at your door the day after you buy a Mercedes wanting to know where you got the money from." They feel that bureaucracy is not too

bad. Suzan had to fill out loads of forms for a work permit and she still has not heard anything. "But I think that it is the same in other countries."

The Dutch know their languages, but because of that it is almost impossible to learn their language

Suzan has just arrived here, but she tries to pick up a few words now and again. "But it is too easy to speak in my own language, you hear English everywhere: in the streets, on television." It happens to Jim too, who speaks Dutch almost fluently. "Sometimes when I am at the bakery shop and they hear from my accent that I am American, they switch to English immediately. I usually continue to speak Dutch, or German, just to annoy them."

The Dutch cannot do without a bicycle

21-year-old Ashleigh Dey (International Business Administration) never cycles back home in Santa Barbara, USA. "Much too dangerous. With the special bicycles paths here, it is pos-

sible." The cycling culture also has its downside, she feels. "I recently heard that there were students who paid others to steal a bicycle for them." Jim: "In America, only couriers are crazy enough to cycle, which is probably why the wages are so good."

The Dutch are rude and always say what they think

Suzan finds the Dutch very friendly and helpful, but they can also be rude. "They skip the queue and a while ago, I was rudely pushed out of the shop where I wanted to buy something just before closing time. Can they be fined for staying open too long? Something like that would be unthinkable in Canada." Jim enjoys the culture of openness and honesty. "I am rather quick to say what I think too. But if you displayed this kind of behaviour in America, I am not sure if you would survive there."

■ Niels van der Laan

Beneden de zeespiegel, by Steven Stupp, Balans publisher, € 14.50. Only in Dutch

Interest in UCM less than expected

Interest in University College Maastricht is slightly less than expected. This academic year, according to dean Louis Boon, there will eventually be 85 new students embarking on the three-year Bachelor programme. When the UCM was founded, only a year ago, it had reckoned on one hundred first-year students in September 2003.

Boon does not know exactly why this target was not achieved. "We lost a number of students through problems with visas, others because the assessment of their diplomas by Student Services took too long. But there is a more structural problem. I think that the Bachelor/Master structure is an obstacle. Students wonder what they can do after three years. In the case of UCM, this is not very clear, you can go anywhere you want. Some people find this too uncertain and as a result of these doubts choose a Bachelor of Law, for example."

Whether he is right or not, is difficult to find out, but the fact is that the influx of students at the Faculty of Law is large (a total 532 first-year students, against 424 last year). Psychology is also in the lift, as is Arts and Culture studies. At Economics figures look stable. Only Health Sciences is doing less well than last year. These are only preliminary figures, and the picture will not be completely clear until December.

Nevertheless, dean Boon of UCM is not dissatisfied, even though he thinks that the proportion of Dutch students (approximately 30 percent) in the second batch is slightly too small. "We will focus more on the Dutch market."

■ RJ

SPORT

Rugbyers die beuken, duwen en lol hebben

Een kleedkamer. Vijftwintig mannen. Ze staan in een cirkel, en slaan hun armen om elkaars schouders. Dan beginnen ze te stappen op hun plaats, steeds sneller en ritmischer. Opperste concentratie. Er klinkt een schreeuw. Nog sneller, nog harder. Ineens laten ze los. De boog is gespannen. Ze kunnen beginnen.

"I want some aggression! In the tackling, when you go down in every fuckin' scrum! You want that ball!"

Het ritueel, dat veel weg heeft van een Afrikaanse oorlogsdans, speelt zich af vóór een rugby match van de studentenvereniging De Maraboes. In de kleine ruimte hangt een bedwelmende zweetgeur rond de vijftwintig verbeterde kerels. Groot, klein, dik en dun. De een is bezig zijn sokken aan te trekken, terwijl de andere zijn schoenen, met stalen noppen van zo'n twee centimeter, vastmaakt. Weer een ander bevestigt om zijn hoofd een speciale beschermingsband voor de oren. Niemand zegt iets, iedereen kijkt uitdrukingsloos voor zich uit.

Het is de eerste competitiewedstrijd van het seizoen in de derde klasse. De mannen - een

Rugbymannen van de Maraboes Foto: Philip Driessen

mix van voornamelijk studenten en enkele Maastrichtenaren - weten dat ze zich moeten waarmaken tegen de rugbyers van Obelix uit Nijmegen. Even later rennen ze het veld op met de welbekende hoge palen en een dwarsslat en

brengen ze met veel gebeuk, getrek en heel hard rennen de woorden van hun coach in praktijk. In de pauze lijkt de strijd al beslist. De balans? Enkele moddervlekken, bezwete hoofden, en een hevig bloedende wond bij een tegenstan-

der. De stand weet niemand, maar duidelijk is dat ze dik voor staan. Na een flinke slok water klinkt de fluit van de ref, en begint de tweede helft. Veertig minuten, één uitgescheurd shirt en nog wat moddervlekken later komt er een einde aan het "geweld". De winst is binnen: 40 punten vóór en 10 tegen.

Terug in de kleedkamer wordt de overwinning gevierd met bier onder de douche. Er hangt een totaal andere sfeer dan vóór de wedstrijd, de spanning is verdwenen. Nu gaat het over de mooie loopactie van de één en de mislukte pass van de ander. Wie doet de shirts, vraagt ineens iemand. "Ikke niet", roept een grapjas, "ik ben gescheiden en heb dus geen wasmachine meer."

Inmiddels is de zogeheten derde helft al een tijdje bezig. Het zojuist afgetrainde lichaamsvocht wordt met nog meer bier aangevuld. Traditiegetrouw zal één speler de middag op een heftige manier afsluiten. Dat is degene die na onderlinge stemming uit de bus komt als slechtste speler van de dag. Hij mag een pul in de vorm van een wc-huisje, met daarin anderhalve liter bier, wegslaan. Om daarna kotsend naar huis te fietsen.

■ Sven Baijens

Stichting Alcoholpreventie klaagt bierbrouwers en studentenverenigingen aan

“Alcoholmisbruik? Wij letten juist op onze leden”

De bierinstallatie van studentenvereniging Tragos Foto: Philip Driessen

Afgelopen maand sloeg de Stichting Alcoholpreventie (STAP) alarm. Bierbrouwers zouden studenten aanzetten tot drankmisbruik. Hoe? Door leningen met studentenverenigingen af te sluiten die ze kunnen aflossen door extra fusten in te slaan. Bovendien zet de goedkope bierprijs op de sociëteit aan tot drinken. Twee keer onzin, luidt het oordeel van de vier grootste Maastrichtse studentenverenigingen. “Je drinkt niet meer omdat een pilsje hier goedkoper is.”

Het stond eind augustus in bijna alle medias-bierbrouwerijen geven leningen aan studentenverenigingen voor bijvoorbeeld de verbouwing van de sociëteit. Wordt er genoeg bier besteld, dan vervalt uiteindelijk de lening. Voor STAP reden om aan de bel te trekken, want deze regeling zou drankmisbruik in de hand werken. Zo zouden er zuipartijen worden georganiseerd om sneller de schuld af te lossen.

Daarnaast wees en wijst STAP erop dat de bierprijs op de sociëteiten veel te laag is. En die prijs bepaalt hoeveel er wordt gedronken, meent Wim van Dalen, directeur van de stichting. Bovendien, zo redeneert STAP, heeft die prijs ook zijn uitwerking op de horeca, die de verenigingen als een concurrent beschouwen. Van Dalen: “De horeca gaat stunten met alcoholprijzen om studenten alsnog naar de kroeg te lokken.”

“STAP is in het leven geroepen om ons het leven

zuur te maken”, reageert directeur Jack Verhoef van het Centraal Brouwerij Kantoor. Leningen aflossen door korting op het bier is volgens hem niets bijzonders. “Iedere kroeg, sportkantine of bejaardensoos kan een lening of tapinstallatie via de brouwer krijgen. Studentenverenigingen ook, die worden niet anders behandeld.” Over de bierprijs maken ze geen afspraak, verzekert Verhoef. “Dat is bij de wet verboden. De prijs is laag omdat studentenverenigingen met vrijwilligers werken en geen winst nastreven.”

In de sociëteitskroeg Fort Willem I geeft voorzitter Rishi Lodhia van Tragos eenzelfde uitleg. Tragos wil geen winst maken ten koste van de eigen leden, vandaar de bierprijs van 80 eurocent. Het contract met Heineken speelt daarin geen rol. Tragos krijgt wel tapinstallaties, standaardkorting op bier en fris en een jaarlijks sponsorbedrag voor bijvoorbeeld feesten en de inkom. Van leningen of extra korting bij een grotere afname is geen sprake. “Ik ben heel eerlijk, ik wil best een kwantumkorting, want dan houden we meer geld over voor het organiseren van activiteiten.”

Dat een lage bierprijs leidt tot overmatig drinken, vindt hij flauwekul. Stellig: “De bierconsumptie is niet gerelateerd aan de prijs.” Hij gelooft niet dat studenten, vanwege een paar eurocent minder lid worden van een vereniging. “Leden komen hier voor de mensen en het uitwisselen van verhalen. Tegelijkertijd blijven ze niet weg uit de stad. Vaak gaan ze nog naar een kroeg als ze hier vertrekken.”

Niet alle studentenverenigingen zitten te wachten op een telefoontje van *Observant* over dit onderwerp. “Geen commentaar”, luidt het

antwoord van Maarten van Twisk, voorzitter van Circumflex. Over het contract met Heineken laat hij niets los. Wel zegt hij over de vermeende relatie tussen bierprijs (80 eurocent bij Circumflex) en drankmisbruik: “Er zijn zoveel onafhankelijke disputen in Maastricht die hun borrels in cafés houden. Ze betalen meer voor hun bier dan wij, dus als de bierprijs de drijfveer zou zijn voor een lidmaatschap, dan zouden mensen zich wel bij de grotere studentenverenigingen aansluiten.”

Ook Koko doet geen boekje open over het contract dat de vereniging heeft met in hun geval brouwerij Brand. Voorzitter Harm Jans laat wel weten dat Koko een lening heeft bij Brand voor de verbouwing van hun nieuwe pand, maar die kan niet worden afgelost door meer bier te bestellen. Jaarlijks lost de vereniging een vast bedrag af.

De meeste studentenverenigingen gebruiken een alcoholbestuursreglement dat is opgesteld met onder andere de Universiteit Maastricht om drankmisbruik tegen te gaan. Cursussen bedrijfshulpverlening, beveiliging tijdens feesten en niet schenken aan dronken mensen zijn voor de hand liggende onderdelen. Volgens Harm Jans van Koko werkt het wel. “Leden kennen de regels. Het zijn vaak niet-leden die tijdens open feesten het meest dronken worden en voor overlast zorgen.”

Ook Rishi Lodhia van Tragos denkt dat het reglement effect heeft. Even eerder liet hij zijn blik door de sociëteit gaan die nog vol met plastic bierglazen lag van de vorige avond. Toen vond de inauguratie van nieuwe leden plaats. “Op zo’n avond is het best moeilijk, maar we

proberen het in de gaten te houden. Niet teveel sterke drank per persoon en geen grote hoeveelheden bier in korte tijd. Als iemand dronken is bellen we een taxi. We voelen ons meer verantwoordelijk voor onze leden dan de horeca voor hun klanten. We hebben niets aan leden die zich alleen maar laveloos drinken en vervolgens met hun studie moeten stoppen, omdat ze geen punten halen.” Ook Andor van Munnen, voorzitter van studentenroeivereniging Saurus wijst op de sociale controle. “Als iemand genoeg heeft gehad zet je hem een glas water voor zijn neus of sla je hem over bij de bar.”

In de sociëteitskroeg aan de Statensingel geeft hij uitleg over zijn contract met Heineken. “Het Sauruspand is onlangs brandveilig gemaakt. De benodigde verbouwing heeft Heineken voorgefinancierd. We krijgen van de brouwer een bepaalde korting per fust, die nu van onze lening wordt afgetrokken, maar ik ga echt niet tegen mijn leden zeggen dat ze meer moeten drinken, omdat we dan meer korting krijgen.” Zuipartijen waar STAP het over heeft, kent hij niet. “Voor feesten moeten we altijd uitwijken naar een andere locatie, dus daar hebben wij geen financieel voordeel van.”

Voor een biertje betaalt een Sauruslid 90 eurocent. Van Munnen: “Ik zie het zo, als studenten niet bij een studentenvereniging drinken dan doen ze dat wel ergens anders; of thuis of in de kroeg. Ik denk dat je dan nog beter bij een studentenvereniging een biertje kunt drinken. Dan ga je het anoniem alcoholisme ten minste tegen. Ik vraag me af wie na zijn studie alcoholist wordt omdat hij hier lid is geweest?”

■ Irene Smeets

Maastrichts onderzoek onder TBS'ers

Misdadiger houdt psychiater voor de gek

Dat menig crimineel een toneelstukje opvoert tegenover een psychiater om eerder uit een TBS-inrichting ontslagen te worden, ligt voor de hand. Nieuw is dat er vaker toneel wordt gespeeld dan gedacht. En dat psychiaters daar opmerkelijk vaak intrappen. Dat blijkt uit het Maastrichtse proefschrift *Faking good, bad and ugly* van psycholoog Maaïke Cima, waarop ze voor de zomer promoveerde. Daarin beschrijft ze delinquenten die zich gezonder voordoen dan ze zijn, degenen die zich zieker gedragen en degenen die doen alsof ze zich niets meer herinneren van het misdrijf.

■ Tekst: Maurice Timmermans ■ Foto: Philip Driessen

Dr. Maaïke Cima

Er is een zedendelict gepleegd en de politie houdt een verdachte aan. Al naar gelang de ernst van de zaak zal de rechter, alvorens een vonnis te vellen, een psychiater opdracht geven tot een onderzoek. Die komt vervolgens met een rapport over de toerekeningsvatbaarheid van de verdachte op het moment van het misdrijf. Deze gegevens weegt de rechter op een of andere manier mee in zijn eigen oordeel.

Een verdachte die gevangenisstraf wil ontlopen en liever in een TBS-instelling terecht komt, zal zich tegenover een psychiater 'zieker' gedragen dan hij is. Maar ook criminelen die al tot TBS veroordeeld zijn, doen zich soms zieker voor, om de verantwoordelijkheid voor de gruwel daad af te schuiven of om bij anderen sympathie te wekken.

Maaïke Cima nam de proef op de som in een TBS-kliniek in het Duitse Düren, waar ze destijds werkte. In de kliniek verblijven een kleine tweehonderd patiënten, onder wie psychopaten en seksuele delinquenten. "Sommigen doen aan deze onderzoeken mee, alleen al om contact met een vrouw te hebben. Maar goed, een druk op een knop is voldoende om drie bewakers te laten opdraven."

Cima - inmiddels docent aan de Open Universiteit - ontdekte dat zeventien van de 62 patiënten hun stoornis aandikten. "Zij deden het voorkomen alsof ze op het moment van het vergrijp in een psychose verkeerden en demonen hadden gezien of stemmen gehoord die hen ertoe aanspoorden. Hiermee maken ze

duidelijk: 'Ik ben ziek, ik kan er niets aan doen.' Het bleken voornamelijk seksuele delinquenten (met een antisociale persoonlijkheidsstoornis) te zijn die bijvoorbeeld vastzitten vanwege sadistische verkrachtingen.

De onderzoeker nam geen interviews af maar schotelde de delinquenten een test voor. Die is bedacht in Amerika en heet *Structured Inventory of Malingered Symptomatology*, SIMS. Cima vertaalde de test in het Duits en stelde de betrouwbaarheid ervan vast. Het betreft een lijst met 75 stellingen, waarbij ze nee of ja kunnen aankruisen. Daaronder bevinden zich nogal bizarre items in de trant van: als ik stemmen hoor, heb ik het gevoel dat al mijn tanden uitvallen. *Fakers* vallen op omdat ze vaker ja kiezen, ze gokken dat zo'n gevoel wel zal passen bij een psychose. Niet dus.

Spook-items

Een TBS'er krijgt in de instelling een psychiater op bezoek die probeert te achterhalen of de patiënt rijp is voor terugkeer in de maatschappij. Een ideale gelegenheid voor patiënten om zich beter - lees: gezonder - voor te doen dan ze zijn. *Faking good* dus. Ze vallen door de mand, zegt Cima, omdat ze zich "supernormaal" gaan gedragen, zo normaal dat het volstrekt ongelofwaardig wordt. Veroordeelde pedofielen bijvoorbeeld die op de vraag 'denkt u weleens aan kinderen?' het vakje nee aankruisen, terwijl iedereen weleens aan kinderen denkt. Cima ontwikkelde zelf een

test en ontdekte dat meer dan de helft van de proefpersonen een veel te zonnig verhaal van zichzelf schetst.

Dan zijn er nog de criminelen die geheugenverlies veinzen, roepen dat ze zich niets herinneren van het delict. Soms terecht, althans volgens sommige wetenschappers. De misdadiger zou een trauma overhouden aan het misdrijf en dit later verdringen, om de pijn te verzachten. Dissociatieve amnesie heet dit. Een omstreden theorie, aangezien veel psychologen het bestaan van zo'n mechanisme in twijfel trekken. Cima plaatst zichzelf tussen de twee kampen in, maar vindt wel dat over het algemeen te snel wordt aangenomen dat de amnesie terecht zal zijn.

Om geheugenverlies op te sporen nam Cima haar toelucht tot weer een andere Amerikaanse vragenlijst: *Symptom Validity Test*. Deze vragenlijst is geen standaardformulier maar moet per persoon, afhankelijk van het delict, worden samengesteld. Een tijdrovende klus, ook vanwege de verplichte vorming van een controlegroep. Het gaat om twee-keuze-vragen - gerelateerd aan het misdrijf - als 'gebruikte de overvaller een pistool of een mes?' of 'ging het om een man of een vrouw?'. Wie het zich echt niet herinnert, zal simpel gezegd de helft van de antwoorden fout gokken. Wie amnesie voorwendt en meer dan de helft fout heeft, weet waarschijnlijk hoe de vork in de steel zit en geeft met opzet de verkeerde antwoorden. Uit Cima's experiment blijkt een kwart van

de zestig proefpersonen geheugenverlies te claimen. Opvallend bij deze *fakers* is dat ze beschikken over een lage intelligentie en slechte frontale hersenfuncties. Dit zijn de hogere functies als plannen maken en tijdsinschatting.

Harald Merckelbach, de Maastrichtse hoogleraar experimentele psychologie en promotor van Cima, liet ooit uitzoeken of proefpersonen tijdens het invullen van de test doorhebben wat de bedoeling ervan is en dan de gewenste antwoorden geven.

Merckelbach: "Enkele tientallen studenten, waarvan we toch mogen veronderstellen dat ze de intelligentste populatie vormen, lieten we een geënceneerd delict plegen. Uit de bar in het lab, bedoeld voor verslavingsonderzoek, moesten ze een envelop met geld pikken. Daarna beschuldigde de onderzoeker hen van diefstal en moesten de studenten - zo luidde de opdracht - doen alsof ze nog nooit in de bar waren geweest. We legden ze twee-keuze-va-

gen voor: stonden er houten of ijzeren stoelen, hing er wel of geen spiegel?

Wat blijkt? Steeds vermijden ze bewust het juiste antwoord, waardoor ze door de mand vallen. "Een enkeling heeft door wat de bedoeling is en probeert slechts 50 procent fout te scoren, maar die raken op een gegeven moment in de war door de 'spook-items' die we in de lijst verwerken. Bijvoorbeeld: stonden er twee of drie biljarttafels? Terwijl er geen enkele in de bar staat."

Onbehandelbaar

Hoe vaak delinquenten in het algemeen met succes een toneelstuk opvoeren, is niet te zeggen op grond van Cima's kleine onderzoekspopulaties. Wel valt te concluderen dat het vaker voorkomt dan gedacht, en dat testen een betrouwbaar middel zijn om fakers te ontmaskeren.

Niettemin moeten de Duitse, maar ook de Nederlandse psychiaters er niets van hebben.

Cima bespeurt een zekere arrogantie onder hen. "Er heerst scepsis tegenover testen in het algemeen. Ze willen geen testslaafje zijn, zoals dat heet. Ze vertrouwen liever op hun levenslange en rijke klinische ervaring, terwijl verschillende studies uitwijzen dat dit een hoop nattevingerwerk oplevert en rammelende diagnoses. Ze hoeven hun oordeel niet opzij te schuiven, maar zouden het moeten aanvullen met testresultaten. Zie het als een verrijking, zou ik zeggen."

Wat meespeelt, zegt Cima, is dat de Nederlandse psychiaters geen forensische opleiding hebben gehad, maar afkomstig zijn uit de algemene psychiatrie. "Ze gaan ervan uit dat elke patiënt die ze voor hun neus krijgen de waarheid spreekt, of in ieder geval zijn interpretatie van de waarheid. Terwijl dit nu juist een van de dingen is die ze hier zouden moeten achterhalen."

Een van de redenen waarom Amerikaanse psychiaters niet moeilijk doen over het gebruik

van testen, is dat ze een gedegen forensische opleiding achter de rug hebben. "In Nederland is die er niet. Als ik kijk naar mijn eigen studie, dan heb ik overal vakken vandaan moeten scharrelen. Het blok rechtspsychologie hier, het vak forensische psychologie daar. Niet handig. Het ontbreken van een opleiding zie je ook terug in de rommelige manier waarop psychiatrische rapporten worden opgesteld. De ene deskundige verwerkt daarin de resultaten van een intelligentietest, de ander beschrijft louter het interview. Er zit totaal geen lijn in."

Merckelbach zegt dat Nederland een armoedige traditie van forensische psychiatrie kent. De deskundigen die in het vakgebied werkzaam zijn, hebben nauwelijks contact met wetenschappers, kennen de laatste ontwikkelingen op het gebied van onderzoek niet en publiceren nauwelijks in vaktijdschriften.

"De laatste twee jaar zie je dat er meer belangstelling ontstaat voor zaken als psychopathie. Steeds duidelijker wordt dat de sociale omstan-

digheden waaronder iemand in de criminaliteit belandt, een kleinere rol spelen dan we dachten. En dat sommige psychopaten misschien echt onbehandelbaar zijn en terecht in longstay-afdelingen zitten. Onder wetenschappers groeit de aandacht voor de manier waarop deze patiënten delicten plegen en denken."

Ook bij Cima. Ze wil binnenkort hersenonderzoek uitvoeren bij psychopaten. Ze gaat op zoek naar biologische afwijkingen in de frontale hersenen om te achterhalen waarom psychopaten ongevoelig zijn voor straf, waarom ze de afgrijselijkste misdaden plegen zonder emotie.

Titel proefschrift: *Faking good, bad and ugly: malingering in forensic psychiatric inpatients.*

Bij Drukkerij Em. de Jong

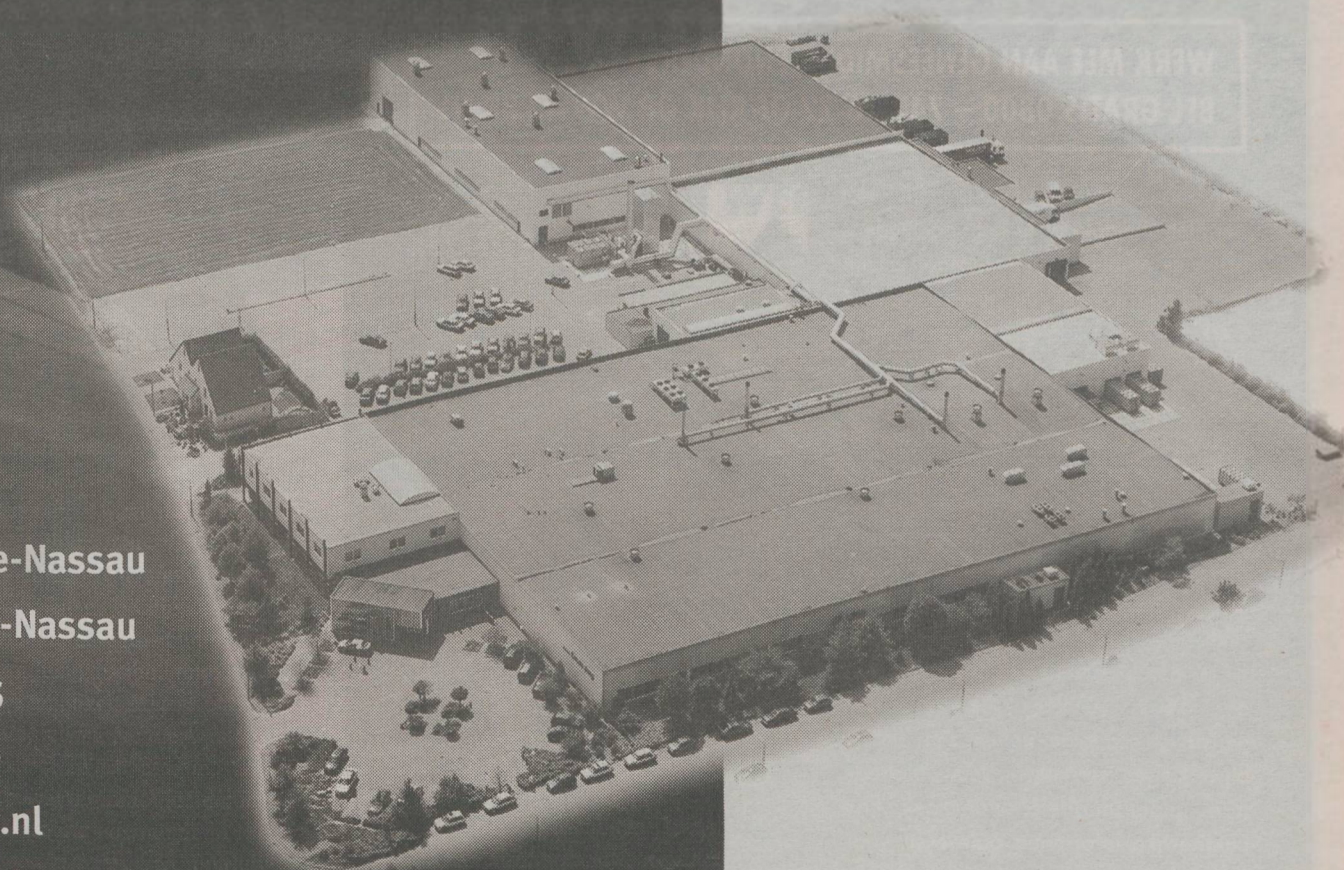
rollen

opmerkelijke

producties

van de pers

Drukkerij Em. de Jong
Postbus 8 5110 AA Baarle-Nassau
Visweg 8 5111 HJ Baarle-Nassau
Telefoon 013 - 507 5555
Telefax 013 - 507 9100
Internet www.emdejong.nl
E-mail drukkerij@emdejong.nl

Midden tussen het groen
van de Baronie,
letterlijk op de Nederlands
- Belgische grens
in Baarle-Nassau,
bevindt zich - sinds 1906 -
Drukkerij Em. de Jong.

Deze moderne Nederlandse
grafische onderneming
geniet in de grensstreek,
maar ook ver daarbuiten
grote bekendheid.

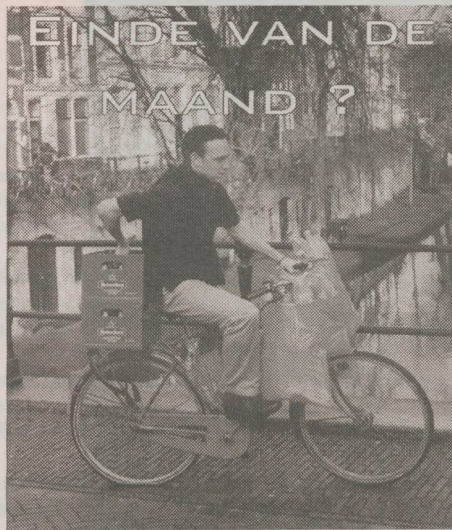
Steeds meer opdrachtgevers-
van-formaat uit vooral
Nederland en België
weten ons moeiteloos
te vinden. Dat is trouwens
niet verwonderlijk, want
wij hebben onze klanten
veel te bieden: kwalitatief
hoogwaardige faciliteiten,
messcherpe prijzen en
tiptop service.

Rederij Stiphout BV:
Verzorgt boottochten op de Maas
Festi-Village:
Party-locatie in Maastricht
Buitengoed Slavante:
Grand Café op de helling van de St. Pietersberg

vraagt medewerk(st)ers / oproepkrachten

voor serveerwerkzaamheden en afwas. Heb je interesse? Bel tijdens kantooruren en vraag naar Anita.

Maasboulevard 81
6211 JW MAASTRICHT
043 - 351 53 03

Twee keer per week cash

Spoorweglaan 7 • 043-3500350 • www.mep.nl

Mise en Place

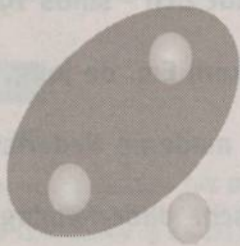
WWW.TREINVERTRAAGD.NL

**SPOOR VERDER ...
MET EEN GOED GEVOEL**

Zet uw onverwachte oponthoud om in iets goeds. Help vluchtelingen wereldwijd. Vraag bij het loket naar de geld-terugregeling. Laat uw tegoed storten op GIRO 550 van ZOA-Vluchtelingen zorg in Apeldoorn!

www.ZOAweb.org

2-daagse workshop:

**Coachen
voor coaches**
25 en 26 september 2003

Persoonlijke Begeleiding & Training
Drs. Jan-Krale Kok
NLP-trainer en -consultant

www.jkkok 04 36 30 361

Bij inlevering van deze advertentie
€20 korting op het lespakket

**haal je
autorijbewijs!**

Startpakket Rijbewijs B

- intest (2 uur)
- rijlessen
- tussentijdse toets
- examen

La Blanche

Weerhuisweg 5
Maastricht

Bel: 043 - 325 26 27
www.lablanca.nl

**Doe een jaar
ontwikkelingswerk!**

stichting
MASIZAKHE

Wil jij:

- Vrijwillig vrouwen helpen met het opzetten van een eigen onderneming?
- Wonen in een ruraal gebied in Zuid-Afrika?
- Je leven een extra dimensie geven?

Momenteel is er in Thohoyandou, Zuid-Afrika, een groep vrouwen die een bedrijfje willen starten. Door het bouwen en opzetten van accommodatie, een restaurant en het verkopen van handwerk willen ze zichzelf van een inkomen voorzien. We willen het project steunen met een vrijwilliger die de vrouwen een jaar kan assisteren.

We zoeken een veelzijdig persoon met een academische achtergrond die bereid en capabel is zich in verschillende problemen te verdiepen. Creativiteit, doorzettingsvermogen, flexibiliteit en enthousiasme zijn een vereiste.

Stichting MASIZAKHE biedt de kruiwagen voor een uitdagend jaar, maar je bent zelf verantwoordelijk voor het werven van fondsen. We zetten onze kennis en ervaring in om je hierbij te helpen.

Voor meer info: info@masizakhe.nl / www.masizakhe.nl

GELUKKIG GAAN PIZZA EN PARACETAMOL GOED SAMEN

**WERK MEE AAN GENEESMIDDELENONDERZOEK
BEL GRATIS 0800 - 742 76 22 OF KIJK OP WWW.PBR.NL**

Van paracetamol weten we inmiddels dat het niet uitmaakt of je het voor, tijdens of na de maaltijd inneemt. Maar er zijn medicijnen waarbij de geneeskrachtige werking zeer nadelig beïnvloed wordt door de combinatie met eten. Onderzoek naar de invloed van eten op de werking van geneesmiddelen is dus noodzakelijk. Tijdens zogenaamde voedselinteractiestudies wordt onderzocht hoe en wanneer je het best een medicijn kunt innemen. Met water of melk, voor, na of tijdens de maaltijd, etc. We kijken tijdens deze studies bijvoorbeeld of enzymen en eiwitten de gewenste opname of uitscheiding van een medicijn veranderen. Ook onderzoeken we of er bepaalde stoffen zijn die de bijwerkingen versterken. Jouw bijdrage aan geneesmiddelenonderzoek kan belangrijke informatie opleveren voor de toekomstige gebruikers van deze medicijnen.

PHARMA BIO-RESEARCH

**Elke 30 seconden sterft er
een mens door malaria.**

Slaat u terug?

**Stop malaria!
Steun AMREF Flying Doctors.**

Giro 8829 in Leiden

AMREF

FLYING DOCTORS

VOOR
GOEDE DOELLEN

Bel 071-576 94 76 of www.stopmalaria.nl

SelfSupporting Africa

RECHTSGELEERDHEID

FdR (vakgr./comm.studiever.): Christel Engels
Bur.Onderwijs, Lenculenstraat 26, tel. 3883003, voor
vrij.12.00 uur.

**Actuele informatie van Bureau Onderwijs
kun je raadplegen via Internet op: <http://www.rechten.unimaas.nl>**

College Oefenrechtbank UM

Op 24 september a.s. zal een college plaatsvinden in het kader van de Oefenrechtbank UM. Het betreft een college binnen het onderdeel Communicatieve vaardigheden met als onderwerp: "Basale gesprekstechnieken / typen". De spreker is Mw. mr. J. Serrarens, advocaat. Het college vindt plaats van 16.00-17.00 uur in de collegezaal Nieuwenhof.

Cursus Frans voor ELS-studenten

De faculteit biedt in samenwerking met het Talencentrum van de UM een cursus Frans aan ter voorbereiding van ELS-studenten op hun studie of stage in een Franstalig gebied. Er is plaats voor één groep van 12 deelnemers. De cursus is in de eerste plaats bedoeld voor ELS-studenten uit het derde of vierde jaar.

Inschrijvingen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. Overige geïnteresseerde studenten worden op een wachtlijst gezet. Mochten er plaatsen open blijven komen deze studenten in aanmerking voor deelname.

De cursus vindt op plaats op woensdag van 16.00 tot 18.00 uur bij de rechtenfaculteit aan de Bouillonstraat in de periode van 24 september t/m eind december 2003 en vergt twee uur zelfstudie per week.

Je kunt je aanmelden per e-mail bij: nettie.litjens@pubr.unimaas.nl onder vermelding van: ELS-cursus Frans, naam, ID-nummer, studiejaar, adres en telefoonnummer.

Aanmeldingen dienen uiterlijk maandag 15 september om 12.00 uur binnen te zijn.

Uitreiking doctoraalgetuigschriften

Op donderdag 18 en vrijdag 19 september 2003 vinden er uitreikingen van doctoraalgetuigschriften Fiscaal recht en Nederlands recht plaats in de St. Janskerk. Verdere informatie: zie de infoborden B0/FdR.

Aanmelden voor miniscripties

Voor deelname aan het miniscriptietraject dient u zich middels de aanmeldingsmodule Miniscripties (ISS-Premium) die via het web beschikbaar is (www.unimaas.nl/premium/iss) aan te melden. U kunt zich aanmelden tot en met 30 september 2003. Een handleiding van de miniscriptie is verkrijgbaar aan de onderwijsbalie.

Inschrijven voor blok 2

Het inschrijven voor blok 2 dient plaats te vinden door gebruikmaking van de aanmeldingsmodule voor onderwijs die via het web beschikbaar is (<http://www.unimaas.nl/premium/iss>). Aanmelden is mogelijk t/m 3 oktober 2003. Afhankelijk van de grootte van de groep bestaat de mogelijkheid dat tijdens de blokperiode onderwijsgroepen worden samengevoegd. E.e.a. ter beoordeling van de tutoeren. Uitgangspunt is daarbij wel dat studenten zoveel mogelijk worden toegevoegd aan onderwijsgroepen die op hetzelfde tijdstip worden gegeven.

Bureau stages, kamer 0.223 en 0.224. Secretariaat tel: 3883076.

Studenten gezocht voor bestuursrechtelijke stageplaatsen:

- Gemeente Kerkrade heeft stageplaats per sept/okt voor student met specialisatie bestuursrecht;
- Loyalis Consult te Heerlen, deskundig op het gebied van Sociale Zekerheid, zoekt stagiair(e) m.b.t. de inventarisering en analysering van subsidiegeregelingen, tevens klantgericht contact en stagevergoeding;
- CBS te Heerlen zoekt stagiairs met specialisatie bestuursrecht met stagevergoeding;
- Lybrae Consultants te Maastricht zoekt juristen bestuursrecht;
- Money View te Amsterdam, onderzoeksbureau en toeleverancier van marketingdiensten en informatie t.b.v. banken, verzekeraars en adviseurs zoekt stagiair(e), mogelijkheid tot combinatie met scriptie;
- Hr Ms Ambassade te Sofia (Bulgarije) vanaf januari 2004 (+ 6 maanden) kleine stagevergoeding, nu Al reageren s.v.p.;
- ARTICLE 19, een Mensenrechtenorganisatie in Londen die zich wereldwijd richt op het bevorderen van het recht op vrijheid van meningsuiting, biedt gedurende het gehele jaar stageplaatsen aan bij haar "Law Programme";
- Brussel: VNO/NCW lobbykantoor voor 4 maanden vanaf 1 februari 2004 voor student in de eindfase van de studie met stagevergoeding;
- 3 stageplaatsen bij Hr Ms Ambassade in Jordanië telkens voor 6 maanden vanaf jan. 2004, inclusief stagevergoeding;
- Grolsch bierbrouwerij te Enschede heeft stageplaats inclusief stagevergoeding;
- stageplaats bij Internationale Rode Kruis in Genève;
- Advocatenkantoor te Utrecht zoekt student voor stage m.b.t. Internationaal Strafrecht.

Aan deze berichten kunnen geen rechten worden ontleend.

De uitgebreide nieuwsbrief staat iedere week op: www.rechten.unimaas.nl/burstage
Informatie over dit aanbod op bureau stages, tel 3883076/3883243/3883274.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties o.v.v. vacaturenummer op brief en envelop (of indien aanwezig via het bij de vacature vermelde e-mailadres) binnen 10 kalenderdagen richten aan de personeelsdienst van de betreffende faculteit of het betreffende servicecentrum of bureau (Postbus 616, 6200 MD Maastricht). De vacatures staan open voor herplaatsingskandidaten en voor interne kandidaten (= medewerkers en uitkeringsgerechtigden van de UM). Bij gebleken geschiktheid hebben herplaatsingskandidaten de voorkeur.

Informatie over interne vacatures kunt u inwinnen via INTERNET (de homepage van het Loopbaancentrum voor medewerkers): <http://www.unimaas.nl/> of bij het Loopbaancentrum voor medewerkers, tst. 82684/83179.

Informatie over LIFT-vacatures vindt u op de LIFT-website: <http://www.liftnet.nl>

ICTS

ICT ondersteuner (v/m), 40 uur per week

Taken: ICTS bestaat uit een inhoudelijke staf en de afdelingen Operations en Development. De afdeling operations bestaat uit 4 teams: Netwerken, Systemen, Servicedesk en Werkplekken. De belangrijkste taak van Werkplekken is het leveren van lokale ondersteuning aan klanten. De werkzaamheden omvatten naast het dagelijks beheer ook 1ste lijn ondersteuning voor algemene problemen met werkplek hardware en software.

Functie-eisen: Ervaring met beheer van grote aantallen werkplekken; kennis van PC hardware, software Windows95/98/XP/2000, Office producten; kennis/ervaring in het werken met Citrix en het op afstand beheren van werkplekken; initiatief, stressbestendigheid, goede communicatieve vaardigheden, teamspirit; ervaring in ITIL-omgeving. Gewenste opleidingsrichting: informatica. Gewenst opleidingsniveau: MBO/HBO. Opleidingsomschrijving: relevante ICT-opleiding op

MBO/HBO niveau.

Arbeidsvoorwaarden: Tijdelijk dienstverband voor de periode van 12 maanden. Uw maximum bruto maandsalaris bedraagt € 2.751,- conform salarisschaal 8.

Informatie: Bij Lucien Haak, tel.: 043-3885560.
Vacaturenummer: AT2003.140/ PZADvacatures@dirad.unimaas.nl

FdG - Rectificatie

Secretaresse afdelingshoofd Skillslab (v/m), 32 uur per week

Taken: De hoofdtaak is het ondersteunen en bevorderen van de doelmatige functie-uitoefening van het afdelingshoofd en het managementteam. Verwerking, analyse en rapportage van benodigde managementinformatie; ondersteuning van personeelsbeleid en onderwijsplanning; agendabeheer; voorbereiden en verslaglegging van vergaderingen; verzorgen van post, archief en correspondentie; ondersteunen van communicatie en PR; beheer afdelingsbibliotheek.

Functie-eisen: (directie)secretaresse-opleiding; enige jaren ervaring in soortgelijke functie; goede kennis van moderne talen, engels in het bijzonder in woord en geschrift; goede beheersing PC en MS-office software; goede communicatieve vaardigheden; snel begripsvermogen; kennis van medische terminologie is gewenst.

Arbeidsvoorwaarden: Vast dienstverband. Uw maximum bruto maandsalaris bedraagt € 2.185,- conform salarisschaal 6.

Informatie: Bij M. Verwijnen, tel.: 043-3881788/3881772.

Vacaturenummer: AT2003.130/ PZFdGvacatures@facburfdg.unimaas.nl

FdGW/ Humane Biologie / NUTRIM

Assistent in opleiding (AIO) (v/m), 40 uur per week

T.b.v. onderzoek naar het effect van smaakwaarneming op verzadiging.

Taken: Opzet, uitvoering en verslaglegging van experimenten.

Het schrijven van artikelen die de basis vormen voor het proefschrift.

Functie-eisen: De kandidaat dient flexibel te zijn en zelfstandig en in teamverband kunnen werken. Kandidaat wordt gedetacheerd bij het Wageningen Centre for Food Sciences (WCFS). Standplaats is Maastricht.

Opleidingsomschrijving: voltuioide academische opleiding biomedische wetenschappen, biologie of voeding en gezondheid.

Arbeidsvoorwaarden: Tijdelijk dienstverband voor de periode van 48 maanden. Het salaris bedraagt € 1.683,- bruto per maand in het eerste jaar van aanstelling oplopend tot € 2.347,- bruto per maand in het vierde jaar.

Informatie: Bij dr. M. Westerterp, Humane Biologie, tel.: 043-3881566. NUTRIM-site: www.nutrim.unimaas.nl; Site WCFS: www.wcfs.nl
Vacaturenummer: AT2003.141/ PZFdGW@facburfdg.unimaas.nl

GEZOCHT

Wandelaars in den vreemde

"Known but to god" is een kunstproject van Karin Smits in samenwerking met Marres, centrum voor hedendaagse kunst en Theater aan het Vrijthof.

Wij zoeken hiervoor **200 studenten** die mee willen doen aan een performance tijdens Musica Sacra (19 en 21 sept). Thema: wij zijn allen wandelaars in den vreemde. De toekomst is slechts 'known but to God'.

Inschrijfformulieren liggen op de infobalie bij bureau INKOM aan de Zwingelput.

Deelname in groepsverband met minimaal 10 deelnemers levert bier op.

Voor aanvullende informatie bel: Karin Smits 0032-43741377 of Mat Verberkt 06-21884887.

REAGEER SNEL! Inschrijving voor maandag 15 sept.

Ben jij de zekerheid die JUMBO zoekt?

'Met de formule van JUMBO: 'de zeven zekerheden', staat de consument meer dan ooit centraal. In elke JUMBO Supermarkt vindt onze klant een compleet assortiment met veel aandacht voor verse producten van uitstekende kwaliteit. De medewerkers van JUMBO vervullen elke dag met veel gevoel voor service hun taak. Daarom trekken onze winkels steeds meer bewuste consumenten aan die op zoek zijn naar een supermarkt met de laagste prijzen, een compleet assortiment en een hoog serviceniveau'.

Heb je interesse,
schrijf dan een brief naar:
JUMBO Supermarkten B.V.
t.a.v. de heer G. Wijshoff
Malbergplein 40
6218 BP MAASTRICHT
tel. 043-3474364
Via e-mail:
hrrm@jumbosupermarkten.nl

JUMBO
supermarkten ■

Voor ons filiaal in **Maastricht** zoeken wij kandidaten voor de volgende vacatures: m/v

VULPLOEGMEDEWERKERS

Voor een of meerdere avonden per week, zoeken wij medewerkers voor de vulploeg. Het werk bestaat uit het aanvullen en spiegelen van de schappen en het op orde houden hiervan. Uitbetaling is boven minimumloon met direct uitbetaling van vakantiegeld, vakantiedagen en ATV in de vorm van een toeslag.

AVOND- EN WEEKENDHULPEN

Voor diverse afdelingen zoeken collega's voor het verkopen, presenteren en adviseren van producten. Uitbetaling is boven minimumloon met direct uitbetaling van vakantiegeld, vakantiedagen en ATV in de vorm van een toeslag. Werktijden in overleg.

Vind jij het leuk om klantgericht en actief bezig te zijn in een afwisselende functie, informeer dan voor een leuke baan!

WAT HEEFT JUMBO JOU TE BIEDEN:

- Een zelfstandige baan binnen een gezond bedrijf met een collegiale werksfeer
- Diverse opleidings- en doorgroei mogelijkheden
- Goed salaris in overeenstemming met de functie en C.A.O.
- Vakgerichte cursusmogelijkheden

De Maastrichtse uitmarkt

Na een zomerstop van ruim twee maanden houden de theaters van Maastricht komend weekend tijdens cultuurfestival Het Parcours open huis. Met ruim tweehonderd voorstellingen op dertig verschillende locaties, allemaal gratis toegankelijk, proberen ze het publiek warm te maken voor de producties van komend seizoen.

De 'Uitmarkt' van Maastricht mag producent Fiedel van der Hijden, door organisator Stichting Uit in de arm genomen, het niet noemen, dat woord is beschermd. Maar het dekt volgens hem wel de lading van de achtste editie van Het Parcours, die zaterdag met een modeshow en een concert van het Limburgs Symfonie Orkest in het Theater aan het Vrijthof officieel wordt geopend. Een dag later vullen naar schatting ruim duizend artiesten de straten van Maastricht om te laten zien

wat de stad aan cultuur te bieden heeft.

Het programma is in samenwerking met de grote theaters uit het KOM (Kultureel Overleg Maastricht) samengesteld en aangevuld met bij de organisatie aangemelde artiesten. Hoewel het festival volgens de producent een "voorproefje is van wat komen gaat", moet de toeschouwer geen Toneelgroep Amsterdam of Nationaal Toneel in de Grote Staat verwachten. Het zijn vooral Limburgse artiesten die zichzelf promoten in de hoop de bezoeker naar het theater te trekken. Voorzitter Paul Tummers van Stichting Uit: "Maastricht ligt ver weg, veel grote groepen hebben de tijd niet om hier een half uur te komen optreden."

Toch is het aanbod breed: muziek op verschillende buitenpodia, toneel, straattheater, beeldende kunst, film en acrobatiek. Het is dan ook

onmogelijk om alles in één dag te bekijken. Toch is producent Van der Hijden niet bang voor een 'overkill'. "Het is een kijkje in de keuken van de kunstenaar, de bezoeker hoeft ook niet alles te zien." De toeschouwer, hij verwacht tussen de vijftig- en honderdduizend mensen in de stad, moet zich volgens hem vooral laten verrassen. De organisatie drijft op subsidie van de gemeente. In voorgaande jaren vulden de provincie en grote sponsors het budget aan, maar die haakten, op sponsor Brand na, wegens de slechte economische situatie allemaal af. Her en der zorgt men daarom voor het eigen natje en droogje. "Slimme ondernemers bouwen zelf een podium. Tapje buiten en kassa!", aldus Van der Hijden.

■ Niels van der Laan

The Bachelor is hormonen-tv

Coby is bijna in vergetelheid geraakt. Zij schreef zich anderhalf jaar geleden nietsvermoedend in voor het programma 'Ja, ik wil een miljonair'. En Coby wilde de Vlaamse Stefan (en zijn geld) niet alleen, ze won hem ook. Tot ieders vermaak - behalve dat van haar - bleek de lelijke Stefan noch miljonair, noch hetero te zijn. Gelukkig heeft RTL 4 zich door dit fiasco niet uit het veld laten slaan, want nu komen ze terug met een, volgens hun, nog sterkere formule: *The Bachelor*. Deze zomer vertoefde vrijgezel Roderick als god in Spanje samen met vijftwintig (uiteraard) beeldschone vrouwen in een luxueuze villa te Marbella, met als doel

de liefde van zijn leven te vinden.

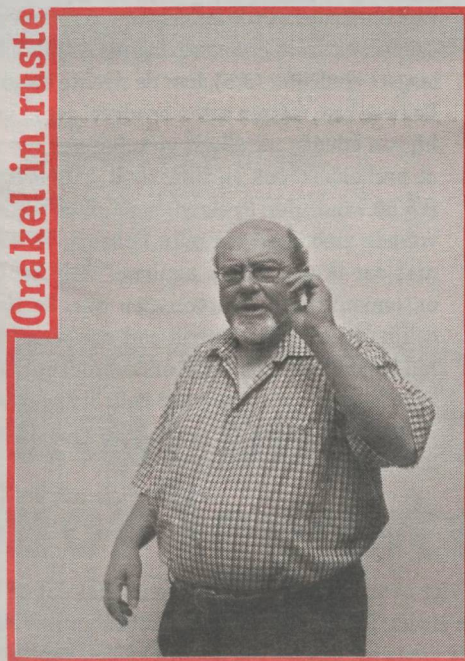
Het promo- en introductiefilmpje van Roderick is vooral hip. Met een stevig ritme op de achtergrond en het zoete stemgeluid van Irene Moors, die voor de gelegenheid omgetoverd is van Telekids-mama tot geblondeerde diva, schieten de beelden van de piloot voorbij. Roderick: de ideale schoonzoon, of een verveeld ventje uit het Gooi, het is maar net hoe je het bekijkt.

In het programma van een uur gebeurt eigenlijk niks. Roderick maakt een half uur kennis met vijftwintig vrouwen in avondkledij: "Hallo, leuk dat je er bent. Tot dadelijk." Om vervolgens een half uur lang te eindigen met de rozence-

remonie - wie geen rode roos van *the Bachelor* krijgt, mag vertrekken. Slaapverwekkend. Maar het programma draait natuurlijk helemaal niet om die ene mannelijke vrijgezel, het gaat om al die vrijgezelle vrouwen. Hoe ze aanvankelijk als vriendinnen Roderick en zijn "lekkere kontje" bespreken, maar gaandeweg de uitzending verzuren en de ander zwart proberen te maken om zelf een wit voetje te halen. Wat een geweldige formule: het gevecht van achterbakse vrouwen gedreven door afgunst.

Dus weg met de 'ik-zoek-liefde' programma's, en leve de hormontelevisie.

■ Rob Willems

Stad zonder stadsmuseum

Maastricht wil cultuurstad zijn. Vestingwerken, Bourgondische pleinen en restaurants, oude kerken, Romeinse overblijfselen, het Centre Céramique, het Bassin, kleine en grote theaters, festivals, de TEFAP, fanfares en koren, het Preuvenemint, de Bijenkorf. Maastricht heeft ook mooie plannen: een groot multifunctioneel kunstencentrum en sinds kort een beeldentuin op de Pietersberg, zoiets als Krölller-Müller. Maastricht wil vooral een groot eigen museum voor de natuurlijke en alle andere historie van de stad in de oude Timmerfabriek bij het Bassin. Helaas is daar geen geld voor. Toen er wellicht wel geld voor was, moest er lang worden gestudeerd op het museumconcept. Het mocht geen stoffig ouderwets plan worden, maar heel erg multifunctieel, multiculti, projectmatig en met doelgroepen in

de wijken. Ondertussen verkommert het enige eigen Natuurhistorisch Museum, en kan de Maastrichtenaar zijn gasten nog steeds de archeologie van de Romeinse tijd niet laten zien.

Maastricht is ongetwijfeld de enige stad in de Europese Unie die geen eigen stadsmuseum heeft. Van Tromsø tot Lissabon, overal kan men terecht. De stad aan de Maas verschuilt zich al vele jaren achter de prominente aanwezigheid van het provinciale Bonnefantenmuseum. Een mooie instelling, maar niet bedoeld als stedelijk museum. Uit verlegenheid wil de gemeente nu weer het Centre Céramique volstouwen met stukken geschiedenis. Daardoor verliest dat centrum zijn flexibiliteit en zal het gaan lijden aan een te grote multifunctionaliteit.

De gemeente heeft ook geen grote reputatie als

aanjager van particulier initiatief op museumgebied. Onder andere het Spaans Gouvernement op het Vrijthof kan daar over meepraten. Deze week werd een prijzenswaardig voornemen bekend: een tweede vestiging van het Nederlands Architectuur Instituut uit Rotterdam in de Wiebenga Hal bij het Bonnefantenmuseum, met dank aan Vesteda-directeur Huub Smeets. De gemeente toont zich uiteraard enthousiast. Maar de Maastrichtenaren moeten zich geen zand in de ogen laten strooien. Een stad die zwelgt in dure projecten op het Vrijthof, tussen Markt en Maas en aan de Avenue Céramique, misdraagt zich zolang de bestuurders de eigen geschiedenis, natuur en cultuur op zo'n schrijnende wijze verwaarlozen. Hoezo Maastricht Cultuurstad!?

■ Hans Philipsen

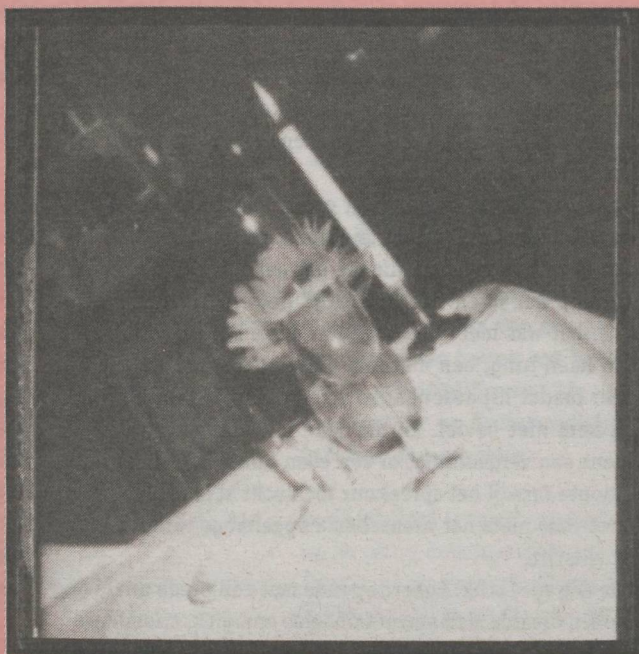
Huibers heeft honger

Ik heb iets met tragische plekken. Plekken waar het noodlot regeert en de eenzaamheid van de muren druipt. Zo stel ik mij het restaurant van *Grand-hotel de l'Empereur*, tegenover het station, ook voor: groot, pompeus, maar vooral vergane glorie. Ik neem dus een van mijn joligste collega's mee om het toch nog een beetje leuk te houden, mijn academische evenknie Peter.

Bij binnenkomst in de balzaal worden we opgewacht door een veelkoppige zwarte brigade, armen strak op de rug. Er zijn slechts een paar gasten, dus we kunnen uit twintig tafeltjes kiezen. We zitten nauwelijks of dodelijke muzak dringt zich op. "Alsof je bij de Chinees zit", zegt Peter.

Een uiterst vriendelijk meisje brengt ons de kaart vol Franse namen. De keuze is beperkt, vaak een goed teken, en ik ben wel benieuwd naar het Kreeftenmenu, "onbeperkt en zoveel als u wenst". Peter neemt het proeven heel serieus en gaat voor het proeverijtje van voorgerechten en het *graved lax gemarineerde kloostervarken*. Kloostervarken?

Maar eerst een *amuse*, een *strudel* van kalfzwezerik. De forse bonk op ons bordje oogt appetijtelijk maar smaakt wat vetzig. Peter is best tevreden, ik weet het zo net niet. Dan de voor-

gerechten. Mijn kreeftensoep heeft een afschuwelijke kleur en smaakt oud en zout. Peters proeverijtjes zijn het allemaal net niet. De haringcarpaccio is vooral ui, de gamba plastic, het eendenborstje bitter, het tomatenijs ketchup. De kreeft die volgt is prima, op de warme whiskysaus na, maar goed, kreeft koken is ook niet zo moeilijk. Peters varken heeft de structuur van geplette kipfilet voor op brood en smaakt droog, op het randje van ranzig, en dus gaat mijn tweede kreeft (onbeperkt hè) naar hem.

Een mobieltje schelt door de zaak en een omaatje schreeuwt dat ze héééerlijk zit te eten met tante Sjaan. Een eenzame zakenman kauwt lusteloos zijn avondeten weg. We bestellen nog maar een nieuwe fles *Vacqueyras* "want dat is het lekkerste dat we hier gaan krijgen", aldus mijn tafelgenoot. Ietwat beschonken zijn we anderhalf uur later het ondermaatse eten alweer bijna vergeten. Maar de rekening schudt ons hardhandig wakker: 170 euro voelt als een belediging.

Elke week eet universitair docent klinische psychologie Marcus Huibers met een gast in een Maastrichtse restaurant

02:14 uur. Weet iemand waar Ron Brandsteder gebleven is? Ik had laatst ineens zo'n zin in 'Ron's Honeymoon Quiz'. "Je ruikt de rozengeuren / je ziet de maneschijn (wat schijnt 'ie fijn) / nee een paar / zoals zij / zal er nooit of te nimmer meer zijn." Prachtig. Ik weet niet eens meer hoe dat programma precies ging, maar wel dat ik er altijd naar keek. Ik neem aan dat de winnaars mochten trouwen.

In het nieuwe seizoen van RTL 4 gaat Irene Moors (ook al zo'n jeugdheldin) 'The Bachelor' presenteren. De winnares van dat programma mag ook trouwen. En om te winnen hoef je alleen maar uitgekozen te worden. Eitje. Irene doet het dit keer zonder Carlo.

02:18 u. Komt dat eigenlijk nog, Telekids? Ik weet wel dat op zondagmiddag Telekids voor volwassenen komt, maar dat heet 'Live&Cooking' en is heel wat anders. Ik zou er geen probleem mee hebben als het niet meer kwam, want ik vind de kinderprogramma's van de VPRO toch veel leuker dan die van de commerciële. Pieter Post en Wallace&Gromit. Die zijn niet zo schreeuwerig en bovendien esthetisch veel meer verantwoord. Het punt is natuurlijk dat de meeste kinderen er geen flinker aan vinden.

02:23 u. Gek fenomeen eigenlijk, televisie. Of 'verreikijk', zoals Gerard Reve het zo mooi noemt. Het lijkt wel alsof we met z'n allen niet meer kunnen leven zonder platte, bewegende beelden om ons heen. Éerst gaan we van negen tot vijf achter onze computer zitten en als we daarna thuiskomen, hangen we heel de avond voor de TV. We verruilen het ene scherm voor het andere en niemand vindt dat een eng idee.

02:25 u. Waarom zit je eigenlijk 'achter' de computer en 'voor' de teevée? En waarom heeft een computer een beeldscherm en een televisie een beeldbuis? Volgens mij is het mechanisme van allebei hetzelfde, met elektronenkanonnen en magnetische spoelen die er voor zorgen dat een elektron precies op het juiste moment op precies de juiste plaats een stipje maakt op een glasplaat. Hoewel ik daar niets van begrijp, van wat er in beeldbuizen gebeurt. Ik heb het wel gehad op de middelbare school, maar ik kan me er niets bij voorstellen. Eigenlijk geloof ik ook niet dat natuurkundigen zich er wél iets bij voor kunnen stellen. Ze kunnen immers ook allemaal quantummechanica uitleggen, terwijl ze erbij zeggen dat niemand die theorie écht snapt omdat niemand nog weet wat quantummechanica precies is.

02:32 u. Maar misschien ligt het wel aan mij, aan dat ik een meisje ben. Meisjes kunnen niet abstract denken. Een slimme meid is op haar toekomst voorbereid en kiest haar alfaopleiding op tijd.

02:33 u. Ik wil weten wat er met Ron Brandsteder gebeurd is. Ik heb hem al zo lang niet meer gezien. En volgens mij werkt hij ook niet eens voor de Postcodeloterij, hoewel dat toch bij uitstek de warme moederschoot is waar uitgerangerde soapsterren en televisiepresentatoren van RTL 4 terecht komen. Of in reclamespotjes van krediet- of verzekeringsaanbieders. Zou hij met stille trom vertrokken zijn? Toch zonde van zo'n man.

02:35 u. Ron Brandsteder, had die niet een hele hijgerige lach? Bij 'WieBenIk', als André van Duin weer eens de show stal? Misschien kan hij wel een hartaanval simuleren in een ziektekostenverzekeringsspotje, of zoiets. Ron. Een man als hij zal er nooit of te nimmer meer zijn.

Consumententest: onderbroeken

Knellende bandjes en kriebelende logo's

Foto: Ram van Meel

Tweedejaars cultuurwetenschappen Antje Ritter maakte tijdens een 'avontuurtje' de "blits" met haar zwarte Zeemanslip van slechts €1,99. "Ik had geen tijd meer om iets anders aan te trekken, maar hij vond me heel goed gekleed." Het consumentenpanel van deze week testte slips, boxers en strings. Opvallend: het beste ondergoed koop je bij de Hema.

Trots haalt Antje de glimmende zwarte Zeemanslip uit haar tas. Normaal geeft ze veel meer uit aan haar ondergoed, ze heeft thuis een slip van €65,-, maar voor deze prijs neemt ze de nadelen voor lief. Hij is stordig genaaid, pluisde al na twee keer wassen, maar ziet er verder prima uit. Eindcijfer: 7,5. De MEY-slip (€11,50) viel haar daarentegen vies tegen. Hij knelde ("ik kreeg er vetrollen in die ik helemaal niet had"), zat schuin ("ik had geen idee aan welke kant ik hem omhoog moest trekken") en was slecht afgewerkt. Toch geeft ze een voldoende (eind-

cijfer: 6). "Hij hoeft niet bij de poetslappen." Haar Hemaslip (€6,95) kreeg een 9. Zelf koopt ze daar ook onderbroeken. Hij zit lekker, "heeft geen eigen willetje", neemt het zweet goed op tijdens het sporten en voelt fris aan. "Je merkt niet dat je hem al een dag draagt."

Vierdejaars fiscale economie Ivan Welters draagt normaal slips, maar wilde wel een keer boxershorts testen. Dat doet hij dus nooit meer. Alle boxers verdwenen na één keer dragen in een hoek van de kamer. In de duurste onderbroek (DIM €12,95, eindcijfer: 5) kon hij door de strakke bovenband, "een korset", bijna geen adem meer halen. Ook de short van de Zeeman (€3,99, eindcijfer: 4) kon hem niet bekoren. De pijpjes frommelden irritant omhoog en na het wassen moest het strijkijzer er praktisch aan te pas komen. "En hij was lelijk. Als ik dan toch kan kiezen draag ik liever een mooie onderbroek." De Hemashort (€4,90) haalde als enige een nipte voldoende. (eindcijfer: 6) Er zat wat meer ruimte in het kruis. "Bovendien was hij erg mooi."

Eline Ronner (22, internationale bedrijfskunde) testte haar drie strings wel uitvoerig. Ze ging er mee skaten en naar stepaerobics. Allemaal doorstonden ze haar sporttest. De duurste onderbroek (MEY €12,95, eindcijfer: 6,5) zat echter het minst lekker. "Het plastic logo zat heel onhandig aan de binnenkant, dat bleef maar kriebelen." Haar Zeemanstring (€1,99) krijgt het laagste eindcijfer (3,5) door de slechte kwaliteit. Na twee keer wassen zaten er zoveel gaten in dat hij van ellende uit elkaar viel. Die was rijp voor de prullenbak. Ook bij Eline komt de Hemastring (€6,50, eindcijfer: 8) als winnaar uit de test. "Hij vormde zich goed om mijn lichaam, ik voelde niet dat ik een string aanhad." Zelf heeft ze er, ondanks haar vooroordelen over de Hema, gelijk één gekocht. Ze had ooit een mannelijke huisgenoot die daar zijn onderbroeken kocht. "Een fuik, zo zagen ze eruit. Volledig a-sexy. Als ik dat bij een man zie gaan mijn ogen dicht en heb ik ineens iets anders te doen."

■ Niels van der Laan

Het was negen uur, en Egbert had er zin in. Fluitend liep hij door de lange gang naar het kleine zaaltje waar de eerste onderwijsgroep van dit jaar bijeen zou komen.

"Gut, wat heb jij? Waar is je ochtendhumeur? En je hebt je haar zelfs gekamd, nee maar!" Sophie klonk oprecht verbaasd. Ze hield zelfs even op met haar verwoede pogingen om haar kamer binnen te komen. Egbert had haar al van verre zien worstelen, een arm vol boeken en papieren, een kop koffie en de sleutels in haar andere hand.

"Geef hier die sleutel, dan maak ik hem wel open." Sophie's mond viel open van zoveel onvermoede hulpvaardigheid, maar ze gaf geen kik. Als Egbert van Loon een goed humeur had, diende dat gekoesterd te worden, dat was haar in de loop der jaren heel duidelijk geworden. Niet dat-ie altijd chagrijnig was, het was meer die wolk van doffe berusting die van tijd tot tijd om hem heen hing, een matheid die verlamdend werkte op de omgeving. Temeer omdat hij desondanks uiterst venijnig uit de hoek kon komen als iets hem niet beviel. En dat iets, dat kon een onnozele opmerking zijn tijdens een vergadering, of een even onnozele student die op zijn kamerdeur klopte terwijl het spreekuur toch echt al lang afgelopen was; hij had daar niet voor niets het urenschema opgehangen, ingekleurd met een dikke rode viltstift.

Maar vandaag kon de dag niet stuk. Egbert opende met een brede zwaai de deur van Sophie's kamer, draaide zich om en wandelde energiek, triomfantelijk bijna, verder. In zijn rug voelde hij haar verbouwereerde blik, zonder om te kijken wapperde hij nog even flauwtjes met zijn hand boven zijn schouder en sloeg toen de hoek om. Sophie, mijmerde hij, was ongeveer alles wat hij

verfoeide in een vrouw. Het begon al met de buitenkant. Niet dat ze heel klein was, of dik, of klein en dik; integendeel, ze had een behoorlijke lengte en Egbert hield van lange vrouwen, dus het lag ingewikkelder. Sophie, hoe moest je dat nou zeggen, Sophie was vormeloos. Benen zonder enkels, krachteloze dijnen, geen kont, geen taille, geen tieten... (Egbert werd steeds vrolijker naarmate zijn litanie vorderde, het was alsof hij vanaf de kansel het vonnis voorlas), smalle schoudertjes, een hoofd zonder veel expressie en een kapsel dat je in geen enkel boekje bij de kapper zou terugvinden. Ha! En wat er onder dat non-descripte kapsel zat! In die kop! Egbert rechtte zijn rug, er verscheen een kwaadaardige trek rond zijn mond maar hij kreeg de kans niet meer om verder te zwelgen in zijn afkeer.

"Goeiemorgen meneer", klonk het vriendelijk uit het zaaltje, meer een buitenmaatse kamer, waar hij nog diep in kwaadsappige gedachten (tjonge wat een term, hij leek Van Agt wel), zonder veel nadenken naar binnen was gelopen. Rond een serie geschakelde tafels zat een groepje jonge mensen dat hem verwachtingsvol aankeek. Monter blikte hij rond, zijn inwendige Auseinandersetzung met Sophie had hem nog zonniger gestemd dan hij al was. En nu die groet! Gewoonlijk betrad hij onderwijskamers waar de jongelui verveeld over elkaar heen hingen, waar ze zijn binnenkomst niet eens opmerkten. Dit, concludeerde hij opgewekt, ging dus een hele leuke groep worden. Ze keken slim uit hun ogen, niet allemaal natuurlijk, dat kon ook niet, maar ten minste de helft, en ze waren beleefd, ook nooit weg vond hij.

"Menéér, menéér", zei hij met een toegeeflijke glimlach, "we zijn hier met volwassen mensen onder elkaar hoor! Ik heet Egbert." Hij keek nogmaals de groep rond, met meer aandacht nu. Zijn blik haperde even bij een meisje met golvend rossig haar. Had hij haar niet eerder gezien? En waar dan? Hij wist het weer. Het was bij de Geusselt, tijdens de Inkom.

"Goeiemorgen Egbert", reageerde ze ad rem.

■ Kootje Bikker

► Wordt vervolgd